

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Spis treści

Preambuła	4
Kierunki pracy wychowawczo-profilaktycznej wynikające z diagnozy czynników chroniących i czynników ryzyka	9
Misja i wizja szkoły	10
Część 2: Budowanie pewności siebie i kształtowanie zaradności życiowej	12
Część 3: Budowanie świadomości i przynależności narodowej	17
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	17
Część: 3 Przemoc i agresja rówieśnicza w szkole	21
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	21
Działalność profilaktyczna	27
Część: Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej.	29
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	31
Część: Współpraca z rodzicami	37
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	37
Część: Integracja środowiska uczniowskiego poprzez działalność samorządową i wolontariacką... ..	40
Program wychowawczo-profilaktyczny	40
Część: Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży.....	44
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	44
Działalność wychowawczo-edukacyjna	45
Część : Samobójstwa i zachowania autoagresywne.....	48
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	48
Część: Trudności w nauce oraz sposoby motywowania do pracy	52
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	52
Część: Wychowanie do wartości	57
Część: Zdrowy tryb życia	61
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	61
Część: Społeczność szkolna – bezpieczeństwo w społeczności szkolnej i trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych	68
Program wychowawczo-profilaktyczny.....	68
Bezpieczeństwo w społeczności szkolnej	68
Prawidłowe relacje rówieśnicze – trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych.....	73

Część: Nienaruszalność cielesna i przeciwdziałanie wykorzystaniu dzieci.....	76
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	76
Część: Cyberprzemoc.....	81
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	81
Część: Środki psychoaktywne.....	88
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	88
Działalność wychowawcza.....	89
Działalność profilaktyczna	97
Część: Prawidłowe relacje rodzinne, a rozbite rodziny, eurosieroctwo, przemoc w rodzinie.....	103
Rozbite rodziny, rodziny niepełne.....	103
Wprowadzenie	103
Eurosieroctwo	108
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	108
Przemoc i agresja w rodzinie dziecka	112
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	112

Preambuła

Opracowany Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest zbiorem działań, które mają za zadanie wspomagać i kształtować prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Ich celem jest zapobieganie pojawieniu się i rozwojowi danego niekorzystnego zjawiska w konkretnej sytuacji i grupie społecznej, jak też promowanie alternatywnych, pozytywnych zjawisk, form spędzania czasu w stosunku do tych, które usiłuje się wyeliminować.

W społeczności szkolnej należy wyróżnić wiele symptomów, które mogą wskazywać na istnienie problemów. Do najpoważniejszych, ale zarazem najłatwiej zauważalnych wskaźników występujących wśród uczniów należą:

- występowanie agresji słownej i fizycznej,
- problemy w nauce, brak motywacji do przyswajania nowej wiedzy, niskie potrzeby i aspiracje edukacyjne,
- opuszczanie godzin lekcyjnych bez usprawiedliwienia, wagary oraz spóźnienia na zajęcia lekcyjne,
- kłopoty w samodyscyplinie i czynnościach samoobsługowych,
- powiększająca się liczba dzieci z deficytami rozwojowymi, trudnościami dydaktycznymi,
- powiększająca się liczba uczniów z problemami rodzinnymi (tj. alkoholizm, zażywanie niedozwolonych substancji, hazard, bezrobocie, bieda) bądź tych, którzy funkcjonują w rodzinach zaburzonych (tj. rodziny niepełne, rodziny rozbite, rodziny wielodzietne, eurosieroctwo, sieroctwo, trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, przemoc w rodzinie)

Zadaniem szkoły jest prowadzenie ciągłej ewaluacji wskazanych zjawisk poprzez gromadzenie i przetrzymywanie dokumentacji badawczej, wywiadów wychowawczych oraz informacji na temat warunków społecznych i materialnych danej rodziny.

Powstały następujące wnioski:

Klasy I - III

1. Kontynuować pracę nad integracją zespołów klasowych.
2. Zwrócić szczególną uwagę na dzieci nieśmiałe i stworzyć im warunki by mogły podejmować inicjatywę.
3. Uczyć dzieci konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.
4. Stworzyć warunki sprzyjające większej aktywności uczniów.
5. Prowadzić zajęcia profilaktyczne dotyczące rozpoznawania i nazywania emocji.
6. Rozważyć prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla agresywnych dzieci.
7. Organizować zajęcia sportowe i artystyczne.

Klasy IV - VIII SP

1. Organizować zajęcia artystyczne, sportowe, informatyczne.
2. Uwrażliwić rodziców na zasadność uprawiania wspólnego hobby i prowadzenia z dziećmi rozmów na tematy nie tylko związane ze szkołą.
3. Zwrócić uwagę rodziców na potrzebę kontrolowania wydatków dzieci oraz rozmawiania na temat planów na przyszłość.
4. Podjąć działania mające na celu ograniczenie korzystania z Internetu.
5. Uwrażliwić dzieci, by nie ujawniały swoich osobistych danych w Internecie.
6. Zachęcać dzieci do praktyk religijnych.
7. Zachęcać do czytania książek.
8. Prowadzić działania integrujące zespoły klasowe.
9. Uczyc dzieci dawania sobie wzajemnego wsparcia, empatii.
10. Zachęcać do nawiązywania kontaktu osoby nieśmiałe.
11. Wpierać i dowartościowywać uczniów.
12. Wysłuchiwać uczniów w ważnych dla nich sprawach.
13. Kształtować poczucie pewności siebie uczniów.
14. Nadal dbać o tworzenie przyjaznego klimatu szkoły.
15. Prowadzić dodatkowe zajęcia z matematyki i języków obcych.
16. Uczyc dzieci konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem.
17. Uczyc umiejętności stosowania asertywnej odmowy.
18. Zwrócić uwagę na profilaktykę uzależnień od nikotyny, alkoholu i internetu.
19. Uwrażliwić rodziców na ich własne postawy i przekazywane wzorce zachowań ryzykownych (palenie, picie, złośczenie się, krytykowanie, kłótnie, agresja werbalna i fizyczna).
20. Uczyc i pokazywać konstruktywne sposoby spędzania wolnego czasu.
21. Rozmawiać na tematy profilaktyki nie tylko na godzinach wychowawczych, ale też na innych lekcjach.
22. Kształtować właściwe postawy wobec zachowań ryzykownych rówieśników.

Zdajemy sobie również sprawę, że poza już wskazanymi czynnikami indywidualnymi i społecznymi na jakość życia oraz sukces edukacyjny szkoły mają wpływ poszczególne czynniki ryzyka tj.:

- kryzys autorytetów,
- dostępność środków psychoaktywnych,
- moda na spożywanie substancji zabronionych – narkotyki, dopalacze, leki, alkohol, nikotyna, itp.,
- brak wiedzy na temat szkodliwości zażywania substancji zakazanych oraz skutków ich przyjmowania,
- brak właściwych wzorców rodzinnych,
- naciski środowiska rówieśniczego na zachowania społecznie nieakceptowane,
- konflikty rówieśnicze i/lub środowisko, w którym zaburzone jest poczucie bezpieczeństwa,
- brak wsparcia, zainteresowania w rodzinie lub istnienie niewłaściwych wzorców rodzinnych,
- niekontrolowane przyswajanie wzorców czerpanych z mediów tj. telewizja, Internet,
- stres i niepowodzenia edukacyjne,
- brak zdolności do kompensowania stresu,

- brak nawyku aktywnego odpoczynku,
- zbyt duże obciążenie obowiązkami edukacyjnymi – mnogość „obowiązkowych” zajęć fakultatywnych,
- nieprzestrzeganie norm dotyczących higieny pracy i higieny osobistej, itp.

Proponowany przez nas Program Wychowawczo-Profilaktyczny składa się z wielu części, a każda z nich ma na celu zapobieganie pojawianiu się, bądź ograniczenie, występowania czynników ryzyka. Wychodzimy z założenia, że silna więź emocjonalna ucznia ze szkołą, a także nawiązanie współpracy i trwałej relacji pomiędzy pracownikami szkoły, a opiekunami uczniów, jest w stanie w znacznej mierze przeciwstawić się podobnym zagrożeniom. Wspólne działanie na polu rodzinnym i szkolnym może przynieść zamierzony efekt w momencie, gdy ustalono wspólne cele, a obie strony dialogu traktują się po partnersku.

Celem prowadzonych działań wychowawczo-profilaktycznych jest dostarczenie narzędzi, które wzmocnią poczynania szkoły, a w konsekwencji doprowadzą do osiągnięcia sukcesu na wybranym polu. Z tego powodu przedstawione działania zgodne są ze standardami kompetencji w procesie kształcenia w zakresie zdrowia publicznego, które zostały określone w 1999 roku przez Międzynarodową Organizację Zdrowia (WHO). Zapis informuje, że jednym z celów działalności jest praca ze społecznością i dla społeczności. W przypadku społeczności szkolnej należy do niej zaliczyć wszystkie jednostki, które mają swój wkład w procesie edukacyjnym tj. uczniowie, nauczyciele, wychowawcy, dyrekcja szkoły, pozostali pracownicy szkolni, rodzice, opiekunowie dzieci oraz organizacje lokalne. Wszystkie wymienione jednostki stanowią niezastąpione ogniwo w procesie edukacyjnym i z tego powodu zostały wcielone w działania prewencyjne proponowane szkole.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017 poz. 356) reguluje działania wychowawczo-profilaktyczne jakie powinny zostać spełnione przez każdą placówkę szkolną. Proponowane przez nas rozwiązania odwołują się do opisanej tam podstawy programowej oraz celów wychowawczych.

Istotne wymagania nałożone na szkołę a wynikające z w/w Rozporządzenia:

- Informują, że każdemu uczniowi powinno proponować się zindywidualizowane wspomaganie rozwoju, czyli taki który jest dostosowany do jego potrzeb i możliwości. Niezależnie czego dotyczą trudności, z którymi spotyka się uczeń (np. trudności w nauce, posiadanie niepełnosprawności fizycznej czy intelektualnej w stopniu lekkim) zajęcia powinny zostać dostosowane specjalnie do jego zdolności psychofizycznych oraz tempa uczenia się.
- Innym zakresem odpowiedzialności powierzonym szkole jest prowadzenie działań z zakresu doradztwa zawodowego, które przygotowują uczniów do wyboru zgodnego z ich możliwościami i aspiracjami kierunku kształcenia i przyszłego zawodu.
- W nowej podstawie programowej edukacja zdrowotna odgrywa znaczącą rolę. Kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, dbanie o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych osób,

budowanie prawidłowych nawyków żywieniowych oraz postaw do aktywności fizycznej powinno stać się częścią profilaktyki.

- Nowa podstawa programowa kładzie duży nacisk na rozwijanie postaw obywatelskich, patriotycznych i społecznych u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Celem placówek szkolnych jest rozbudzanie i/lub wzmacnianie tożsamości narodowej poprzez przybliżanie historii, tradycji lokalnych i narodowych oraz zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w codziennym życiu społeczności lokalnej i środowisku szkolnym.

Program wychowawczo-profilaktyczny obejmuje następujące obszary:

1. Budowanie pewności siebie i kształtowanie zaradności życiowej,
2. Budowanie świadomości i przynależności narodowej,
3. Przemoc i agresja rówieśnicza w szkole,
4. Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej
5. Współpraca z rodzicami,
6. Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży,
7. Integracja środowiska uczniowskiego poprzez działalność samorządową i wolontariacką.
8. Samobójstwa i zachowania autoagresywne,
9. Trudności w nauce oraz sposoby motywowania do pracy,
10. Wychowanie do wartości,
11. Zdrowy tryb życia,
12. Społeczność szkolna – bezpieczeństwo w społeczności szkolnej i trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych,
13. Nienaruszalność cielesna i przeciwdziałanie wykorzystaniu dzieci,
14. Cyberprzemoc,
15. Środki psychoaktywne,
16. Prawidłowe relacje rodzinne, a rozbite rodziny, eurosieroctwo, przemoc w rodzinie.

Proponowane przez nas działania mają charakter wychowawczy i profilaktyczny. W celu lepszego przybliżenia i rozróżnienia tych działań opisujemy je poniżej:

Działalność wychowawcza – ma na celu kształtowanie osobowości młodego człowieka, jego postaw, zachowań oraz cech niezbędnych w życiu społecznym. Naszym celem jest przygotowanie ucznia do samodzielnego, poprawnego nawiązywania stosunków międzyludzkich, kształtowania długoterminowych relacji z innymi ludźmi, zachowania etycznego, moralnego i akceptowanego przez społeczność, w której żyje. Ważna jest świadomość oraz istnienie głębokich, skłaniających do refleksji wartości młodego człowieka.

Działalność wychowawcza polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności, pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
2. psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
3. społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
4. aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność profilaktyczna – celem profilaktyki jest podjęcie szybkich i skutecznych działań przywracających zdrowie, ma ona również na celu hamowanie postępu i niwelowanie pojawiających się powikłań już istniejącej choroby. Działania profilaktyczne pozwalają stworzyć odpowiedni wzór zachowań społecznych, które przyczyniają się do obniżenia prawdopodobieństwa pojawienia się danego zjawiska. Naszym zadaniem jest dostarczanie silnych pozytywnych wzorców i przeżyć, wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, rozwijanie posiadanych przez nich zdolności oraz wspieranie ambitnych postaw.

Działania szkoły powinny obejmować trzy poziomy profilaktyki:

1. profilaktyka uniwersalna – pierwszy poziom – skierowana do wszystkich uczniów i nauczycieli. Jej celem jest budowanie zdrowych i trwałych relacji w obrębie szkolnej społeczności, m.in. poprzez szkolenie nauczycieli i innych pracowników w zakresie pedagogiczno-wychowawczym, ustalenie określonych zasad postępowania, niezgodę na przemoc, dbanie o dobre relacje, wzmocnienie odporności uczniów (np. poprzez warsztaty radzenia sobie ze stresem) i podnoszenie ich samooceny czy wyrażne wskazanie osoby, do której można udać się po pomoc;
2. profilaktyka selektywna – drugi poziom – działania skupione są na osobach z grupy zwiększonego ryzyka (np. uczniach z problemami zdrowotnymi, ekonomicznymi, rodzinnymi, z trudnościami w nauce). Zadaniem szkoły i pracowników jest określenie potrzeb i trudności uczniów z grupy ryzyka oraz wsparciu ich w przezwyciężeniu trudności, m.in. poprzez działania włączające ich do grupy rówieśniczej czy pomagające w nauce. Ważnym czynnikiem jest włączenie rodziców / opiekunów uczniów do pracy oraz wspólne rozwiązywanie napotykaných trudności;
3. profilaktyka wskazująca – trzeci poziom – działania skupiają się na osobach z grupy wysokiego ryzyka, tj. po próbie samobójczej. Profilaktyka wskazująca zawiera w swoich działaniach również te wynikające z działań drugiego poziomu. Pracownicy szkoły powinni w bardzo dyskretny i nieustannie obserwować ucznia, zapewnić mu opiekę szkolnego specjalisty oraz współpracować z rodzicami w zakresie zapewnienia mu stałej specjalistycznej opieki.

Kierunki pracy wychowawczo-profilaktycznej wynikające z diagnozy czynników chroniących i czynników ryzyka

W roku szkolnym 2018/2019 została przeprowadzona „Diagnoza czynników ryzyka oraz czynników chroniących”. Analiza osiągniętych wyników jest zawarta w raporcie. Na jej podstawie opracowano szczegółowy plan pracy profilaktyczno-wychowawczej, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów zagrażających dobremu funkcjonowaniu uczniów oraz wspierających rozwój dzieci i młodzieży. Uzyskane informacje posłużyły do nakreślenia kierunku pracy wychowawczej w bieżącym roku szkolnym.

Zakłada się, że opracowanie oraz realizacja szczegółowych wytycznych odnośnie działalności **wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej** oraz **profilaktycznej** ma zwiększyć skuteczność działań na rzecz bezpieczeństwa w naszej placówce przez osiągnięcie następujących rezultatów:

W naszej szkole dominujące czynniki ryzyka to:

1. niedostateczne zainteresowanie rodziców problemami dzieci, brak dobrze określonych zasad zachowania
2. brak dostatecznej umiejętności radzenia sobie w trudnej sytuacji (konflikty rówieśniczej)
3. Nie wszyscy nauczyciele przekazują uczniom jednoznaczne komunikaty wychowawcze,
4. 1/3 badanych przyznaje, że nie stosuje się do zasad określonych przez szkołę
5. Połowa ankietowanych określa narkotyki i dopalacze jako negatywne, ale jest wobec nich tolerancyjna

Ustalono czynniki chroniące w naszej szkole:

1. zainteresowanie uczniów nauką szkolną (wyniki w nauce i zachowaniu)
2. 90% badanych stwierdza, że zna zasady panujące w szkole
3. Zdecydowana większość uczniów jest zadowolona ze swoich relacji z przyjaciółmi, nikt nie odpowiedział „niezadowolony, nie mam przyjaciół”
4. uczniowie oceniają relacje z rodzicami jako dobre i bardzo dobre
5. ponad połowa ankietowanych uważa, że może łatwo otrzymać wsparcie od przyjaciela
6. prawie połowa uczniów ma świadomość, że siłą nie można rozwiązać konfliktu
7. 2/3 ankietowanych uważa, że są pewni siebie, co stanowi zabezpieczenie przed złym wpływem
8. 77% ankietowanych wie, czym są narkotyki i dopalacze, a wiedzę zdobywają najczęściej od znajomych i wychowawcy

Misja i wizja szkoły

Misja szkoły:

Jesteśmy Publiczną Szkołą Podstawową nr 1 prowadzoną przez Miasto Krasnystaw. Naszą działalnością edukacyjną i wychowawczą obejmujemy dzieci i młodzież z naszego środowiska, jak również przyjmujemy uczniów z innych rejonów zainteresowanych naszą ofertą. Nadrzędnym celem, jaki sobie stawiamy, jest tworzenie przyjaznej szkoły, dającej szansę rozwoju uczniom, nauczycielom, rodzicom. Wybrany cel osiągamy, odczytując nasze potrzeby oraz dbając o wzajemne poczucie bezpieczeństwa.

Wartości, którymi kierujemy się, to: rodzina, zdrowie, uczciwość, odpowiedzialność, godność, szacunek. Wyróżnia nas: potrzeba ciągłego doskonalenia się, twórczość w działaniu i radość z osiągniętych sukcesów. Dumni jesteśmy ze 100-letniej tradycji szkoły podstawowej, z osiągnięć edukacyjnych i sportowych naszych uczniów, z dobrej współpracy ze szkołami w kraju i za granicą, z sukcesów naszych absolwentów

Wizja szkoły

Szkoła będzie zawsze wspólnotą uczniów, nauczycieli i rodziców. Naszym celem jest kształcenie i wychowanie młodych ludzi tak, by w pełni sprościli zadaniom, jakie stawia przed nimi współczesny świat. Zawsze będziemy tworzyć środowisko przyjazne uczniom i rodzicom, w którym panują jasne, przejrzyste zasady. Stworzymy również warunki do rozwijania pasji do nauki jako procesu trwającego przez całe życie. W naszej pracy będziemy kierować się pedagogiką akceptacji ucznia, jego potrzeb i jego indywidualności. Wobec uczniów będziemy wymagający, życzliwi, wspierający i twórczy.

MODEL ABSOLWENTA

- Prezentuje wysoka kulturę osobista i trwałe nawyki dobrego wychowania,
- Umie podejmować działania korzystne dla siebie i nie narażające innych,
- Ponosi odpowiedzialność za swoje postępowanie i podjęte decyzje,
- Zna i szanuje dziedzictwo ludzkości,
- Ma potrzebę aktywnego uczestnictwa w życiu społeczno - kulturalnym,
- Posiada wiedzę pozwalającą na dalsze kształcenie, doświadczenie nabyte w szkole i poza nią umie właściwie wykorzystać w życiu,
- Potrafi wyrażać własne poglądy i bronić własnych przekonań,
- Sprawnie korzysta z różnych źródeł wiedzy,
- Umie współdziałać w zespole, podejmować prace grupowa i współdecydować o celach grupy,
- Ma określone zainteresowania, poszukuje nowych obszarów dla swojej aktywności;
- Potrafi myśleć twórczo, stawiać sobie cele i je realizować,
- Sprawnie posługuje się przynajmniej jednym językiem obcym,
- Zna tradycje, historie i obyczaje swojego narodu; szanuje różnice wynikające z odmienności kulturowej, światopoglądowej,
- Umie stopniować oceny moralne oraz dokonywać wyborów w sytuacjach trudnych i niejednoznacznych,

Preambuła

- Osiągnął pełny rozwój fizyczny i sprawność stosownie do swoich możliwości,
- Troszczy się o swoje zdrowie przez pozytywne myślenie, higieniczne nawyki, unikanie nałogów

Część 2: Budowanie pewności siebie i kształtowanie zaradności życiowej

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Cele Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Budowanie pewności siebie i kształtowanie zaradności życiowej” :

1. Budowanie świadomości samego siebie i realnych aspiracji życiowych:
 - kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
 - rozumienie znaczenia i roli ubioru (odpowiedniego do okazji i miejsca),
 - poszerzanie horyzontów, uświadamianie mnogości ścieżek życiowych,
 - poszerzanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania.
2. Budowanie pewności siebie:
 - uświadamianie zagadnienia pewności siebie,
 - techniki budowania pewności siebie,
 - odkrywanie własnej osobowości,
 - rozwijanie zainteresowań,
 - odnajdywanie swoich mocnych stron.
3. budowanie zaradności życiowej:
 - organizacja warsztatów,
 - angażowanie uczniów w organizację wydarzeń, imprez etc.
 - organizacja wyjazdów, wycieczek, „zielonych szkół”.

Cele szczegółowe:

- tworzenie pozytywnej i bezpiecznej atmosfery w klasie i szkole,
- uczenie asertywności,
- zaznajamianie uczniów z pojęciem tolerancji,
- uczenie podejmowania właściwych decyzji,
- uczenie sposobów radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, stresowymi,
- wskazywanie pozytywnych wzorców zachowań,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- poznawanie swoich predyspozycji oraz ich rozwijanie.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Poznanie siebie oraz skupienie się na odkrywaniu własnych zdolności oraz aspiracji życiowych. 2. Praca nad adekwatnym poczuciem własnej wartości.	<ul style="list-style-type: none"> – ćwiczenia indywidualne i grupowe, – zajęcia wychowania fizycznego, – zajęcia warsztatowe, – mini wykłady, – dramy, – e-lekcje. 	Wychowawcy klas, psycholog, pedagog	I semestr	Uczniowie
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia kształtujące samopoznanie i budowanie własnej wartości: <ul style="list-style-type: none"> ○ trening asertywnego zachowania się – uczniowie zapoznają się ze sposobami komunikowania się z innymi ludźmi. Rozumieją dlaczego asertywny styl prowadzenia dialogu jest lepszy niż inne; ○ uczniowie dowiadują się czym jest konformizm, komunikacja pasywna, komunikacja agresywna oraz uczą się zachowywać w sposób asertywny – warsztat przeprowadzony przez wykwalifikowanego w temacie psychologa lub e-lekcja Akademii Aktywnej Edukacji pt. „Asertywność – sposób na życie” (dedykowana uczniom SPP); • lekcja pt. „zrozum mnie” – zajęcia nt. tolerancji i akceptacji • „Nauka pozytywnego myślenia” – ćwiczenia w formie dramy. • zajęcia dotyczące efektywnego wykorzystania wolnego czasu. 				

1. Podnoszenie poziomu kompetencji społecznych.	- praca indywidualna i grupowa, - treningi, warsztaty, - dramy.			Uczniowie
1. Nauka opanowania stresu bądź wykorzystania sytuacji stresowych na swoją korzyść. 2. Umiejętne rozwiązywanie konfliktów i reagowanie w sytuacjach trudnych.	<ul style="list-style-type: none"> – ćwiczenia indywidualne i grupowe, – zajęcia plastyczne/ techniczne, – ćwiczenia rozluźniające, – ćwiczenia oddechowe. 	Wychowawcy klas Psycholog, pedagog	Cały rok szkolny/ wg potrzeb	Uczniowie
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie młodzieży czym jest stres, • ćwiczenia relaksacyjne uczniowie ćwiczą zachowanie się w różnych trudnych sytuacjach 				
1. Kształtowanie postawy życiowej w społeczeństwie lokalnym. 2. Budowanie zaradności życiowej. 3. Nauka samodzielnego podejmowania aktywności/ inicjatywy. 4. Rozwijanie uczniowskich zainteresowań.	<ul style="list-style-type: none"> – ćwiczenia indywidualne i grupowe, przedstawienia, prezentacje, wystąpienia, itp., – lekcje wychowawcze, – praca projektowa. 			Uczniowie
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczniowie zapoznają się z zasadami dobrego wychowania • uczniowie poznają zasady: „Właściwy ubiór podstawą pierwszego wrażenia” • „Spotkania z praktyką” – zajęcia zawodoznawcze • „Jaki jestem?” – zajęcia skupiające się na zdolnościach i predyspozycjach zawodowych • zajęcia uczące uczniów samodzielnego, krytycznego myślenia prowadzone na podstawie wyboru kilku zagadnień aktualnych dla współczesnego świata. 				

<p>1. Podnoszenie kwalifikacji pracowników szkoły.</p> <p>2. Nawiązywanie i/lub utrzymywanie odpowiednich relacji i zaangażowania rodziców/opiekunów uczniów.</p> <p>3. Prowadzenie ewaluacji.</p>	<p>- szkolenia, kursy, treningi, warsztaty, - książki, materiały szkoleniowe, ulotki, - badania ankietowe.</p>			Nauczyciele i wychowawcy
	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenia umiejętności skierowane do nauczycieli: <ul style="list-style-type: none"> ○ Trening Umiejętności Społecznych – trening TUS, którego pozytywne zakończenie uprawnia posiadaczy do samodzielnego prowadzenia treningów swoim podopiecznym w szkole (odbycie treningu zalecane jest w szczególności w szkołach integracyjnych); ○ Trening Kontroli Złości dla dzieci i młodzieży – kierowanie uczniów na warsztaty do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej • Nauczyciele pracują nad przełamywaniem barier komunikacyjnych z rodzicami/opiekunami uczniów 			
<p>1. Pedagogizacja rodziców/opiekunów dzieci.</p> <p>2. Spotkania z wychowawcą oraz utrzymywanie stałej i poprawnej relacji na linii nauczyciele-rodzice/opiekunowie dzieci.</p> <p>3. Zaangażowanie rodziców w działalność szkolną.</p> <p>4. Tydzień Profilaktyki</p>	<p>- spotkania z wychowawcą, - pogadanki.</p>	Wychowawcy klas	Cały rok szkolny listopad	Rodzice/ opiekunowie uczniów
	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodzice/opiekunowie utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy • rodzice/opiekunowie angażują się w działania realizowane przez szkołę tj. akademie i uroczystości szkolne, konkursy, wydarzenia, imprezy klasowe i szkolne, wyjścia, wyjazdy, itp.; • rodzice/opiekunowie uczniów, których pociechy wykazują specyficzne trudności wychowawcze pozostają w stałym kontakcie z pracownikami szkoły. • przeprowadzenie spotkania z opiekunami uczniów na temat ustalania zasad panujących w domu. 			

<p>1. Nawiązanie współpracy z organizacjami, instytucjami, osobami fizycznymi nie związanymi bezpośrednio ze szkołą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – spotkania za specjalistami danej tematyki, – szkolenia 			Dyrekcja szkoły
	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nawiązanie współpracy w zakresie realizacji omawianych działań profilaktycznych z: <ul style="list-style-type: none"> ○ Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, ○ z ośrodkami kulturalnymi w swojej miejscowości, ○ rodzicami/ opiekunami prawnymi uczniów, ○ instytucjami i organizacjami edukacyjnymi, ○ służbami porządku publicznego. • wykorzystanie wyników badań w ewaluacji pracy szkoły; 			

Część 3: Budowanie świadomości i przynależności narodowej

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Budowanie świadomości i przynależności narodowej” ma na celu:

- kształtowanie świadomości obywatelskiej,
- kształtowanie patriotyzmu lokalnego,
- rozwijanie postaw prospołecznych oraz dbanie o wspólne dobro,
- pielęgnowanie postaw patriotycznych,
- zachęcanie do aktywnego udziału w życiu rodzinnym, społeczności szkolnej, lokalnej i państwowej,
- dbałość o używanie poprawnej polszczyzny,
- wykazywanie szacunku do symboli narodowych i lokalnych tj. hymn kraju, godło, flaga oraz dbanie o krzewienie innych symboli, wartości i tradycji narodowych,
- pielęgnowanie tradycji narodowych,
- uczenie wykazywania właściwej postawy podczas obchodów państwowych i szkolnych,
- poszerzanie wiedzy o historii miasta, regionu, jego kulturze i sztuce itp.

Pamiętajmy, że nikt nie rodzi się patriotą. Przekazywanie treści patriotycznych jest zadaniem i obowiązkiem stawianym przed każdym nauczycielem, bez względu na jego prywatne przekonania polityczne czy wiarę.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnoza preferowanych przez uczniów wartości.	<ul style="list-style-type: none"> - badanie ewaluacyjne, - omówienie otrzymanych wyników, - opracowanie działań profilaktycznych i wychowawczych, 	Wychowawcy klas	Systematycznie wg Kalendarza imprez i uroczystości	Cała społeczność szkolna
1. Kształtowanie osobowości ucznia.	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie badań ankietowych diagnozujących posiadane wartości i postawy patriotyczne u członków społeczności szkolnej • Rada Pedagogiczna przy współpracy z Radą Rodziców tworzy propozycję działań wychowawczo-profilaktycznych mających na celu wspieranie postawy patriotycznej u dzieci i młodzieży szkolnej. 			

1. Uświadamianie istoty przynależności do narodu.	<ul style="list-style-type: none"> - debata, - godzina wychowawcza, - broszury informacyjne, - plakaty, postery. 	Wychowawcy klas		Uczniowie
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Ja wśród innych” – zajęcia mające na celu uświadomienie swojej przynależności narodowej. • „Polska biało-czerwona” – zajęcia poświęcone symbolom narodowym, ich historii, znaczeniu oraz szacunku do nich; • „Patriotyzm i jego znaczenia w dniu dzisiejszym” – uczniowie przygotowują plakaty uzasadniające, że patriotyzm ma znaczenie w dzisiejszych czasach. 				
1. Budowanie więzi kulturowo-etnicznej. 2. Promowanie społeczności lokalnej.	<ul style="list-style-type: none"> - wykłady, warsztaty, - tworzenie filmików, - sesja plakatowa, - publikacje. 			Uczniowie
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie nagrywają historie starszych mieszkańców miasta i przygotowują z nich filmiki o mieście, danym regionie czy dzielnicy. • obchodzenie w szkole uroczystości tj.: • Zachęcanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w konkursach lokalnych, wojewódzkich i krajowych z tematów związanych z poprawną polszczyzną oraz historią naszego kraju, konkursach krasomówczych i recytatorskich; • podczas zajęć muzycznych uczniowie zapoznają się z pieśniami patriotycznymi, które później prezentowane są podczas akademii; • Konkurs związany z wiedzą na temat tradycji ludowych „Moja Ojcowizna” 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie zapoznają się z historią swojej rodziny: <ul style="list-style-type: none"> ○ wywiady z dalszymi członkami rodziny, ○ przygotowanie drzewa genealogicznego. • rozwijanie wiedzy oraz kształtowanie postawy otwartości wobec innych kultur 			
1. Poznawanie historii lokalnej społeczności.	<ul style="list-style-type: none"> - wycieczki po muzeach, - wycieczki do miejsc związanych z legendami lokalnymi lub miejskimi, - spotkania z mieszkańcami DPS (wywiady, wspólna aktywność, itp.). 			Uczniowie
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promowanie przez nauczycieli aktywnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły oraz społeczności lokalnej, • Angażowanie młodych ludzi w pracę samorządu szkolnego i/lub inne formy aktywności działających na terenie szkoły • Zapoznanie uczniów z dorobkiem kulturowym regionu i jego wpływem na kraj – uczniowie organizują zajęcia historyczne, polonistyczne pt. „szlakiem sławnej osoby”, która kiedyś mieszkała w ich miejscowości, czy istotnych dziejów historii, które odgrywały się na tej ziemi. Zajęcia polegają na odwiedzaniu miejsc, które związane są z historią oraz opowiadanie o nich swoim rówieśnikom; • Uczniowie zapoznają się z legendami miejskimi; 				

Część: 3 Przemoc i agresja rówieśnicza w szkole

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Światowa Organizacja Zdrowia uznała ochronę dzieci i młodzieży przed przemocą za priorytet polityki ochrony zdrowia psychicznego. Celem tej części Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Przemoc i agresja rówieśnicza w szkole” jest minimalizowanie przyczyn agresji i przeciwdziałanie przemocy, a także wskazywanie alternatywnych i właściwym sposobów funkcjonowania. Zamieszczone w programie działania mają również na uwadze wypracowanie w całej społeczności szkolnej odpowiednich sposobów reagowanie w przypadku, gdy ktoś z jej członków zostanie świadkiem przemocy czy agresji wobec innej osoby, oraz umiejętności samodzielnego radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

W celu osiągnięcia zamierzonego działania istotne jest nawiązanie współpracy pomiędzy nauczycielami a rodzicami/ opiekunami uczniów. Jedynie w taki sposób można liczyć na osiągnięcie wyznaczonego celu. Współpraca powinna opierać się na:

- organizowaniu zebrań (tzn. wywiadówki, dni otwarte szkoły);
- angażowanie rodziców / prawnych opiekunów uczniów w życie szkoły oraz działania organizowane przez placówkę;
- udział w zajęciach prowadzonych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Policję, Straż Miejską, placówki interwencyjne oraz innych specjalistów;
- zaangażowanie społeczności szkolnej w działania ogólnopolskich kampanii społecznych;
- stałe kontrolowanie sytuacji w szkole i podejmowanie dynamicznych, konsekwentnych działań w sytuacji pojawienia się jakichkolwiek podejrzeń pojawienia się zachowań agresywnych, przemocowych bądź odbiegających od ogólnie przyjętej normy, zachowań;
- prowadzeniu konsultacji indywidualnych z nauczycielem, wychowawcą.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Część: Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Przeprowadzenie badań ewaluacyjnych diagnozujących występowanie zjawiska agresji i przemocy wśród uczniów uczęszczających do szkoły.</p> <p>2. Wyciągnięcie wniosków oraz opracowanie działań koniecznych do prowadzenie efektywnego Programu wychowawczo-profilaktycznego.</p>	<p>- prowadzenie badań, ewaluacji.</p> <p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenie badania ankietowego wśród nauczycieli, wychowawców, chętnych rodziców/ opiekunów uczniów, dyrekcji szkoły, w celu zapoznania się z aktualnym poziomem zagrożenia występowaniem bądź określenia natężenia występowania sytuacji problemowych związanych z przemocą i agresją wśród uczniów szkoły • Rada pedagogiczna przy współpracy z Radą Rodziców tworzy propozycję działań wychowawczo-profilaktycznych mających na celu wypracowanie odpowiednich działań prewencyjnych, wspierających poprawne relacje uczniowskie oraz rozwijających świadomość istnienia różnych form agresji i przemocy. • Stałe monitorowanie przestrzegania regulaminu szkoły . • Wychowawcy klas/ analizują czy w środowisku szkolnym są uczniowie, którzy pochodzą ze środowisk, w których mogą mieć styczność ze zjawiskiem agresji i przemocy. 	<p>Wychowawcy klas Pedagog/ psycholog</p>	<p>09. 2017 04.2017</p>	<p>Cała społeczność szkolna</p>
<p>1. Promowanie zachowań zgodnych ze społecznie akceptowanymi normami.</p> <p>2. Nauczanie dorosłych w jaki sposób rozpoznać ukrytą i jawną formę agresję, przemocy.</p>	<p>– prowadzenie wykładów o tematyce zachowań zagrażających, przemocowych, agresywnych oraz wynikających z nich konsekwencji,</p> <p>– stworzenie bądź doprecyzowanie regulaminu szkolnego.</p>			<p>Rodzice / opiekunowie uczniów, nauczyciele i wychowawcy</p>

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Część: Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej.

	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działania edukacyjne dla rodziców zwiększające ich kompetencje wychowawcze: • Spotkania z przedstawicielami służb mundurowych np. policji – zapoznanie zebranych gości z możliwymi konsekwencjami prawnymi dla sprawców zachowań agresywnych i przemocowych oraz zaznajomienie z prawnymi metodami reagowania w sytuacji, gdy takie zjawisko wystąpi; • Spotkania opiekunów dzieci z psychologiem szkolnym i wychowawcą, którzy przeprowadzą rozmowy uświadamiające z rodzicami/ opiekunami dzieci • Spotkanie wychowawcy z rodzicami/ opiekunami uczniów osób, które nie stosują się do regulaminu; 			
<p>1. Zaangażowanie rodziców / opiekunów prawnych i faktycznych do współpracy przy promowaniu poprawnego stylu zachowania – przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym i przemocowym.</p>	<p>- wspieranie prac wychowawcy, nauczyciela przez rodziców/ opiekunów.</p>			<p>Rodzice / Opiekunowie prawni</p>
	<p>Propozycje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opiekunowie uczniów wspierają pracę wychowawców klas podczas wyjazdów i wyjść klasowych/ szkolnych np. Zielona szkoła, kino, teatr, filharmonia, muzea, opera; • Organizacja festynu rodzinnego „Piknik Rodzinny”. 			
<p>1. Budowanie odpowiedniej postawy w świadomości dzieci i młodzieży.</p>	<p>Zajęcia prowadzone w formie pogadanek, szkoleń, warsztatów plastycznych, wprowadzenie elementu dram psychologicznych do prowadzonych ćwiczeń;</p>			<p>Wychowawcy, nauczyciele / rodzice i opiekunowie</p>
	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowanie u ucznia więzi z placówką, nauczycielami oraz osobami uczęszczającymi do szkoły. • Zaznajomienie ucznia z obowiązującymi na terenie szkoły zasadami. 			

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Część: Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Część: Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej.

1. Uczucie uczniów prawidłowych form zachowania w sytuacjach trudnych.	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania z przedstawicielami policji, psychologiem/ pedagogiem szkolnym, - zajęcia ruchowe, aktywizujące, - e-lekcje, - psychodramy. 			Uczniowie
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaproszenie przedstawicieli służb mundurowych do udzielenia prelekcji uczniom i zapoznanie ich z możliwymi konsekwencjami stosowania czynów zabronionych; • Spotkanie z psychologiem szkolnym bądź terapeutą, który przeprowadzi zajęcia w formie psychodramy. • Spotkanie z psychologiem/ pedagogiem szkolnym, który opowie w jaki sposób bronić się przed agresją i przemocą oraz gdzie i u kogo szukać pomocy gdy do takiej sytuacji już dojdzie; • Skrzynka skarg i wniosków za pośrednictwem której każdy uczeń, w sposób anonimowy, może poinformować o problemach, z którymi się spotyka; • Zajęcia dedykowane uczniom szkoły podstawowej: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Problem cyberprzemocy: e-lekcja pt. „Czy jesteś (nie)bezpieczny w sieci?”, ▪ Problem przemocy i agresji: e-lekcja pt. „Stop agresji wśród nas!”. • Zajęcia dedykowane uczniom szkoły gimnazjalnej: <ul style="list-style-type: none"> ▪ problem cyberprzemocy: e-lekcja pt. „Cyberprzemoc – przerwij milczenie!”, ▪ problem przemocy i agresji: e-lekcje pt. „Przemoc to nie tylko siniaki. Jak reagować w sytuacji przemocy?”. • Psycholog/ pedagog szkolny prowadzi zajęcia, których celem jest nauka uczniów mówienia o swoich potrzebach oraz rozwijanie umiejętności nazywanie emocji. 				
1. Udział w Ogólnopolskiej Kampanii Profilaktycznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł” 2. Kampania społeczna „Spójrz	<ul style="list-style-type: none"> – konkursy – ulotki informacyjne – lekcje tematyczne 	Wychowawcy klas Pedagog / psycholog		Uczniowie, rodzice/ opiekunowie, nauczyciele i inne osoby dorosłe

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Część: Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej.

inaczej”	<p>Propozycje:</p> <p>Wszystkie zaproponowane poniżej spoty powinny stanowić wstęp do dyskusji na temat agresji i przemocy.</p> <p>Spoty kampanii społecznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ „<i>Nienawiść zmienia twarz</i>” – kampania pokazująca w jaki sposób zmienia się człowiek agresywny (spot kampanii dedykowany uczniom każdego wieku i inni), ○ „<i>Devices</i>” („Cyberuderzenie”) – kampania przeciwdziałania cyberprzemocy (spot kampanii dedykowany uczniom każdego wieku i inni), ○ „<i>Kids Read Mean Tweets</i>” (Podłość nie jest zabawna) – kampania przeciwdziałania cyberprzemocy (spot kampanii dedykowany uczniom każdego wieku i inni), <p>Projekcje filmowe dostępne dla nauczycieli:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ „<i>Przemoc w szkole</i>”, Wydział Prewencji Komendy Stołecznej Policji; ○ „<i>Co działa w przeciwdziałaniu przemocy rówieśniczej?</i>”, Ośrodek Rozwoju Edukacji.
----------	---

Działalność profilaktyczna

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Zaznajomienie uczniów z terminem agresji i przemocy zarówno w szkole jak i rodzicie oraz promowanie poprawnego wzorca zachowania.	<p>Zajęcia w formie wykładów, prac indywidualnych i grupowych oraz dram psychologicznych</p> <p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podczas godziny wychowawczej uczniowie zapoznają się bądź przypominają sobie zasady dotyczących bezpieczeństwa oraz akceptowanego i promowanego przez szkołę zachowania (w tym regulaminu szkolnego); • Przeprowadzenie szeregu zajęć w formie wykładów przy współpracy z psychologiem / pedagogiem szkolnym bądź innym nauczycielem specjalnie przygotowanym do zaznajomienia uczniów z tematem najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych : <ul style="list-style-type: none"> ○ Umiejętne rozwiązywanie konfliktów ○ Zachowania asertywne ○ Bycie otwartym na inność i różnorodność ○ Kontrolowanie własnych, często trudnych emocji, ○ Radzenie sobie pod wpływem stresu ○ Umiejętne podejmowanie decyzji, ○ Budowanie poprawnych i trwałych relacji z rówieśnikami ○ Poprawna komunikacja werbalna i niewerbalna, • Zorganizowanie zajęć w formie dramy – uczniowie mają możliwość przepracować / odegrać sytuacje konfliktowe, z którymi mają doświadczenie. 			Uczniowie

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Część: Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej.

1. Przygotowanie nauczycieli na ewentualne sytuacje o charakterze agresywnym na terenie szkoły.	Wykład, dyskusja, materiały kształcące.			Nauczyciele i wychowawcy
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Korzystanie z procedur postępowania w przypadku pojawienia się sytuacji kryzysowych, w tym związanych z pojawieniem się zachowania o charakterze agresywnym na terenie placówki szkolnej; • Podejmowanie profilaktycznych interwencji; • Jasne wyznaczanie granic i konsekwentne ich dotrzymanie. 				

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Część: Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej.

Część: Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej.

Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym oraz wspieranie ucznia w przewyższaniu pojawiających się trudności w nauce jest zadaniem, przed którym stoją osoby dorosłe. Aby tego dokonać, niezbędne jest zapoznanie się z genezą istniejących problemów, czyli odpowiedzenie sobie na pytanie dlaczego niektórzy uczniowie nie są w stanie sprostać stawianym przed nimi wymaganiom edukacyjnym. Niepowodzenia szkolne mogą mieć różną genezę, a co za tym idzie, aby im zaradzić, należy wybrać właściwy sposób radzenia sobie z nimi – metoda powinna zostać dobrana indywidualnie, zgodnie z istniejącymi potrzebami ucznia.

W trakcie przeprowadzania diagnozy zjawiska konieczne jest określenie przyczyn pojawiających się problemów w nauce u dzieci i młodzieży szkolnej. Niepowodzenia mogą mieć różnorodne podłoże. Przyczynę można wskazać w osobowości młodego człowieka, środowisku lokalnym, środowisku szkolnym czy jego warunkach / możliwościach fizycznych.

Wśród zaburzeń, które mogą mieć podłoże w samym uczniu należy wymienić jego zdolności, umiejętności, poziom posiadanej wiedzy, przeżywane uczucia, cechy charakteru, dotychczasowe doświadczenia związane z podejmowaniem nauki, tendencje i przyzwyczajenia pojawiające się podczas nauki, poziom samodzielności oraz motywację do zdobywania wcześniej wyznaczonego celu.

Inną kategorią czynników mogących mieć znaczący wpływ na umiejętności do nauki młodego człowieka może być środowisko szkolne ucznia np.

- brak wystarczających sprzętów i pomocy dydaktycznych w szkole,
- atmosfera w klasie, w szkole niesprzyjająca pracy,
- niesprzyjające relacje pomiędzy uczniami,
- praca pozalekcyjna,
- wadliwa organizacja życia szkolnego,
- wadliwa praca nauczyciela lub wątpliwa pozycja lub autorytet nauczyciela itp.

Wystąpienie kilku czynników odbija się na psychice, a to z kolei objawia się zmienionym zachowaniem i uzewnętrznianych przez ucznia zdolnościach. Z tego powodu uczeń może wolniej przyjmować nowo dostarczaną wiedzę oraz z gorszym skutkiem odtwarzać tą już wcześniej nabytą. Wszystkiemu winne są emocje (nawet te przeżywane w sposób podświadomy) przez dziecko. Uczeń dotknięty problemami może być złęczony, wystraszony, pełen kompleksów, żyć w poczuciu zagrożenia. Może jednak zdarzyć się, że jego zachowanie pójdzie w zupełnie przeciwnym kierunku, stanie się butny, na pokaz pewny swojej siły i znaczenia, niezrównoważony, czy agresywny. W sytuacji gdy młody człowiek zostanie przytłoczony swoimi niepowodzeniami szkolnymi i nie będzie miał możliwości wykazać się w innych dziedzinach, może to mieć bardzo negatywny wpływ na jego przyszłe starania. Przykre przeżycia i doświadczenia z nimi związane zniechęcają do podejmowania dalszych wysiłków, są źródłem negatywnych postaw wobec obowiązków szkolnych, a nawet osób, które im się z nimi kojarzą.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Część: Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej.

Obojętnie jak zmieni się zachowanie ucznia jedno jest pewne, zmieni się jego podejście do nauki, gdyż w momencie pozostawania w sytuacji stresowej inne kwestie okażą się dla niego istotne. Przełożenie wspomnianych czynników na niepowodzenia szkolne może powodować u ucznia:

- trudności w rozumieniu, przyswajaniu i odtwarzaniu materiału,
- braku zainteresowania poszczególnymi przedmiotami, spadkiem motywacji poznawczych,
- bezradnością w pokonywaniu trudności związanych z edukacją,
- biernością, brakiem pokazywania większych starań do przyswajania wiedzy, spadkiem wiary we własne umiejętności edukacyjne,
- spadek umiejętności panowania nad swoimi procesami poznawczymi np. utrzymywaniem koncentracji na wyznaczonym zadaniu,
- uchylanie się od obowiązku szkolnego – zaniedbywanie wykształcenia czy kwalifikacji zawodowych.

Jedynie świadomość genezy problemów pozwoli na indywidualne określenia działań zapobiegających, ograniczających bądź niwelujących powstałe trudności w nauce i niepowodzenia szkolne uczniów.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Modyfikacja programu w części dotyczącej **Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej**, ma na celu wspomóc uczniów wykazujących problemy w nauce oraz zapewnić im równe szanse w przyszłości. Przedstawione działania kształtują postawy młodych ludzi i przysposabiają ich do normalnego, zdrowego funkcjonowania w społeczności szkolnej oraz poza nią. Oznacza to, że nauczyciele zapoznają się ze specyfiką trudności, z jakimi spotyka się ich podopieczny oraz razem z rodzicami / opiekunami dziecka uczą się, w jaki sposób przeciwdziałać tym ograniczeniom (na drodze wspólnej pracy z dzieckiem).

Poniżej prezentujemy cele szczegółowe zamieszczonego programu:

1. Trudności w nauce:
 - Budowanie wiary we własne siły i umiejętności oraz kształtowanie wytrwałości w realizacji wyznaczonych celów,

2. Motywowanie do nauki:
 - Kształtowanie umiejętności organizacji czasu oraz przestrzeni do pracy,
 - Budowa systematyczności w nauce oraz wypracowanie metody powtórek,
 - Kształtowanie umiejętności oceny własnej pracy,
 - Uświadamianie rodziców / opiekunów o konieczności wsparcia oraz okazywaniu akceptacji dziecka,
 - Wskazanie poradni, w których pracują specjaliści zajmujący się daną tematyką.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnoza zjawiska – ilość osób przejawiających trudności w nauce oraz ich specyfika. 2. Zapoznanie uczniów i rodziców z wymogami stawianymi przed uczniami z danego przedmiotu szkolnego.	- diagnoza zjawiska, - analiza uzyskanych wyników oraz dostosowanie działań profilaktycznych do indywidualnych potrzeb uczniów, - spotkania z rodzicami / opiekunami i stała współpraca, - spotkania ze specjalistami.			Cała społeczność szkolna
Przykłady: <ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie rodzaju występujących zaburzeń, sytuacji rodzinnej uczniów przejawiających problemy w nauce; • specjalistyczne zajęcia usprawniające, skierowane do całej społeczności (nauczyciele, uczniowie jak i rodzice) w celu uświadomienia z jakimi trudnościami spotyka się ich dziecko / sam uczeń, jak sobie radzić z sytuacją oraz jakie działania podjąć, aby wykorzystać predyspozycje uczniów oraz kompensować ich braki; • uczniowie i rodzice / opiekunowie uczniów zapoznani zostają przez każdego nauczyciela przedmiotu z wymogami, które stawiane są przed uczniami zgodnymi z wytycznymi MEiN. 				

<p>1. Pedagogizacja nauczycieli na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych.</p>	<p>- spotkanie ze specjalistami np. z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, - szkolenie/ e-szkolenie.</p>			<p>Nauczyciele i wychowawcy</p>
<p>2. Utrzymywanie stałej współpracy z rodzicami/ opiekunami uczniów.</p>	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • po powrocie do szkoły i pracy w systemie stacjonarnym wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniami oraz/ewentualnie (dotyczy to młodszych uczniów) wywiad z rodzicami / opiekunami dzieci w swojej klasie, w celu ustalenia, które z dzieci przejawiają trudności w nauce i określenia typu tych trudności. Dzięki temu łatwiej będzie ustalić, jakie działania należy prowadzić względem konkretnego ucznia; • prowadzenie przez wychowawcę i nauczycieli własnej, pogłębionej analizy w celu dostosowania odpowiednich technik nauczania względem ucznia; • utrzymywanie stałego kontaktu z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, która udziela nauczycielom wsparcia przy dostosowaniu wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych przez nich programów nauczania do indywidualnych potrzeb ucznia. 			
<p>1. Pedagogizacja nauczycieli na temat możliwych zaburzeń zachowania uczniów.</p> <p>2. Dostosowanie formy zajęć do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów szkoły.</p>	<p>- szkolenia, - spotkania ze specjalistami, - materiały szkoleniowe, literatura przedmiotu, - szkolenie/ e-szkolenie.</p>			<p>Nauczyciele i wychowawcy</p>
<p>3. Pedagogizacja nauczycieli w temacie inteligencji emocjonalnej dzieci i młodzieży szkolnej.</p> <p>4. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych nauczycieli.</p>	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spotkanie z pracownikiem poradni psychologiczno-pedagogicznej – podczas spotkania nauczyciele zapoznani zostaną z informacjami na temat zaburzeń emocjonalnych wynikających z odizolowania; • propozycja zorganizowania spotkania z wykwalifikowanym psychologiem, który zbada źródło niesprzyjających emocji oraz wskaże techniki, które mogą okazać się skuteczne przy nauce danego ucznia; • pedagogizacja nauczycieli w temacie inteligencji emocjonalnej uczniów; 			

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Część: Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej.

	<ul style="list-style-type: none"> szkolenie podczas, którego nauczyciele dowiedzą się jak powinna przebiegać skuteczna komunikacja pomiędzy nimi, a uczniami. Poznają metody, które zachęcają uczniów do rozmowy, a które działają odstraszająco i powodują ich wycofanie. Nauczyciele dowiedzą się, w jaki sposób sprawnie przekazywać uczniom informacje i sprawiać, aby ich słuchali – szkolenie prowadzone przez psychologa/ pedagoga szkolnego lub za pośrednictwem e-szkolenia. 			
<ol style="list-style-type: none"> Pedagogizacja rodziców / opiekunów dzieci na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych. Nawiązania lub utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami / opiekunami uczniów oraz zachęcanie ich do większego angażowania się w sprawy szkoły i jej uczniów. Uświadamianie rodziców o konieczności samodzielnej pracy dziecka. Nawiązanie stałej współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. Indywidualna analiza potrzeb danej rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> spotkania ze specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, spotkania z psychologiem / pedagogiem szkolnym, psychologiem z poradni, psychoterapeutą, logopedą, spotkania z wychowawcą i nauczycielami, materiały szkoleniowe, informacyjne, warsztaty uczące sposobów pracy z dzieckiem, dramy, szkolenia. 			Rodzice / opiekunowie uczniów
		<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> dla rodziców organizowane są spotkania ze specjalistami, których zadaniem jest wyjaśnienie czym jest dana trudność dziecka oraz z czego wynika. Specjalista pomaga zaakceptować rodzicowi sytuację, uczy metod, których stosowanie będzie dziecku pomocne oraz odpowiednich komunikatów; nauczyciele skupiają się na wypracowaniu dobrego dialogu z rodzicami / opiekunami uczniów oraz utrzymaniu z nimi stałej współpracy na rzecz szkoły i jej uczniów. Psycholog / pedagog szkolny prowadzi grupowe i indywidualne rozmowy (jeśli zaistnieje taka potrzeba) z dorosłymi, w celu uświadomienia im jak istotne znaczenie dla rozwoju młodego człowieka ma zaangażowanie rodzica / opiekuna w jego zajęcia szkolne – dorośli, którzy spędzają ze swoimi podopiecznymi więcej czasu uczestniczą w zachodzących w nim przemianach i mają większy wpływ na kształtowanie postaw, które będą fundamentem do jego 		

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Część: Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej.

	<p>zachowania w przyszłości. Zajęcia prowadzone są przez psychologa / pedagoga szkolnego wyspecjalizowanego w tym temacie (nauczanie technik współpracy z dzieckiem podczas nauki, technik pamięciowych, wczuwanie się w sytuacje życiową młodego człowieka itp.);</p> <ul style="list-style-type: none">• spotkanie z psychologiem / pedagogiem szkolnym lub wyspecjalizowanym w temacie pracownikiem poradni psychologiczno-pedagogicznej, który podejmie działania mające na celu uświadomienie rodziców / opiekunów uczniów na temat istotności ich roli w procesie wspierania dziecka w nauce i udzielania mu pomocy w sytuacjach jego niepowodzeń szkolnych (zapoznanie dorosłych z metodami pracy z dzieckiem);• szkoła wspiera rodziców w podejmowaniu decyzji na temat przeprowadzenia badania w poradni psychologiczno-pedagogicznej – nauczyciele uświadamiają rodzicom, na jaką pomoc mogą liczyć oraz jakie działania zostaną im zaoferowane przez placówkę PPP tj. opinia wydana przez PPP lub inną poradnię specjalistyczną, która oceni możliwości intelektualne i zdrowotne ucznia i ułatwi wybór narzędzi, które będą wspierać edukację;• wychowawca / psycholog / pedagog szkolny wskazuje rodzicom korzyści dla dziecka płynące z posiadania opinii, orzeczenia PPP lub innej poradni specjalistycznej i przedłożenia tych dokumentów w szkole;• zapewnienie rodzicom poradnictwa u psychologa lub psychoterapeuty rodzinnego, który pomoże określić i dobrać odpowiednią metodę wychowawczą i motywacyjną dla dziecka;• wypracowanie form i zakresu współpracy szkoły z rodzicami tj. zachęcanie rodziców do wspólnego działania na rzecz zapobiegania trudności szkolnych – nawiązanie i utrzymywanie stałej współpracy ze szkołą ułatwia kontrolowanie sytuacji problemowej, nadzorowanie postępów i wyznaczania wspólnie z nauczycielami kolejnych celów;
--	---

<p>1. Budowanie postawy możliwości realizacji zamierzonych celów.</p> <p>2. Rozwijanie poczucia akceptacji do samego siebie oraz poczucia tolerancji i akceptacji względem innych uczniów.</p> <p>3. Rozwijanie umiejętności uczniów komunikacyjnych uczniów.</p>	<p>- spotkania ze specjalistami (np. pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, neurolog, psycholog szkolny, logopeda),</p> <p>- szkolenia, ćwiczenia aktywizujące uczniów, poprawiające wydolność ich pamięci oraz wpływające na akceptowanie siebie i innych osób,</p> <p>- e-lekcja.</p>			Uczniowie
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dla uczniów (nie tylko z problemami w nauce) kierowane są zajęcia usprawniające proces przyswajania wiedzy, np. ćwiczenia na poprawę koncentracji uwagi; • podczas godziny wychowawczej prowadzone są zajęcia z tolerancji oraz inne mające na celu zrozumienie problemów wynikających z odizolowania lub za pośrednictwem e-lekcji; • wychowawca przeprowadza zajęcia mające na celu kształtowanie właściwych postaw i nastawia wobec własnego rozwoju i wykształcenia. • rozwijanie relacji interpersonalnych na poziomie nauczyciel-uczeń, uczeń-uczeń poprzez m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – częste kontakty i rozmowy nauczycieli/pedagogów z uczniami, uczniów z uczniami, np. podczas lekcji rekomendujemy przeznaczyć 15 minut na integrację oddziału klasowego, – objęcie wsparciem osób nieśmiałych i wycofanych, docenianie każdej aktywności, angażowanie do dodatkowych zadań, – podejmowanie działań integrujących zespół klasowy, np. obchody urodzin, aktywne przerwy śródlekcyjne, – organizowanie częstych wyjść klasowych. • Uruchomienie stałych dyżurów/konsultacji specjalistów dla uczniów. 				

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Część: Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej.

Część: Współpraca z rodzicami

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Cele Programu Wychowawczo-Profilaktycznego „Współpraca z rodzicami” :

1. umocnić współpracę pomiędzy dorosłymi opiekunami dzieci i młodzieży bądź taką więź dopiero nawiązać,
2. nauczyciele starają się wzmocnić partnerskie środowisko pełne wzajemnego szacunku i zrozumienia
3. współpraca pomiędzy dorosłymi i wspólnie wyznaczony cel dla rozwoju uczniów pozwalają w łatwiejszy i bardziej kompleksowy sposób wspomagać rozwój młodych ludzi.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnostyka problemu – określenie jakości relacji na linii rodzice/ opiekunowie uczniów-nauczyciele/ pracownicy szkoły.	- badanie ewaluacyjne, - spotkania z rodzicami uczniów.			Nauczyciele, wychowawcy/ dyrekcja, opiekunowie uczniów
2. Zapoznanie nauczycieli i opiekunów uczniów z aktualnym poziomem i jakością nawiązanych relacji pomiędzy nimi.	Propozycje : <ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenie ankiety wśród nauczycieli, wychowawców oraz chętnych rodziców, w celu zaznajomienia się z ich opinią poziomu, jakości współpracy, zaangażowania oraz zadowolenia z nawiązywanych interakcji pomiędzy szkołą a prawnymi opiekunami uczniów – badanie przygotowuje psycholog • Wychowawcy podczas spotkania z rodzicami informują dorosłych o obecnej jakości nawiązywania współpracy na linii rodzice-nauczyciele. 			
1. Podnoszenie społecznych kompetencji nauczycieli.	– spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym, – e-szkolenia.			Nauczyciele, wychowawcy, dyrekcja szkoły

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Część: Integracja środowiska uczniowskiego poprzez działalność samorządową i wolontariacką

	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none">• podczas spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym, w czasie indywidualnych konsultacji, nauczyciele zapoznani zostaną z metodami, które pozwolą nawiązać odpowiednie relacje z rodzicami/ opiekunami uczniów, zachęcić ich do współpracy i tym samym zbudować swój pozytywny, profesjonalny wizerunek .
--	---

<p>1. Nawiązanie dialogu.</p> <p>2. Uświadomienie opiekunom uczniów ich praw i obowiązków wynikających z faktu uczestnictwa ich dziecka w życiu szkoły.</p> <p>3. Poznanie oczekiwań rodziców/ opiekunów uczniów względem szkoły i nauczycieli.</p> <p>4. Powołanie/ usprawnienie działania Rady Rodziców, w których pracę angażują się rodzice/ opiekunowie prawni uczniów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym i dyrekcją, – spotkania z wychowawcami klas. 			<p>Nauczyciele, wychowawcy, dyrekcja szkoły oraz rodzice/ opiekunowie uczniów</p>
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dyrektor, psycholog/ pedagog szkolny, wychowawcy klas, uświadamiają rodziców/ opiekunów prawnych i faktycznych opiekunów uczniów, jakie mają prawa i obowiązki. • Dyrektor, wychowawcy organizują cykliczne spotkania z opiekunami szkoły, podczas których podsumowują ostatni semestr (i/lub inny okres czasu) oraz oceniają jakość nawiązanej współpracy pomiędzy dorosłymi, a szkołą. • Wychowawca, nauczyciele informują rodziców o prowadzonych aktywnościach – wywieszanie informacji na tablicy ogłoszeń, na stronie internetowej, wysyłanie mailingu do rodziców, powiadamianie dorosłych podczas spotkań w szkole; • Szkoła organizuje dni otwarte dla rodziców/ opiekunów, podczas których uczniowie wcielają się w rolę organizatorów wydarzenia i oprowadzają rodziców/ opiekunów po szkole i przygotowanych atrakcjach. 				
<p>1. Wdrożenie wspólnego, partnerskiego podejścia i zarządzania placówką szkoły.</p>	<p>- współorganizowanie wydarzeń przy współpracy rodziców/ opiekunów uczniów i nauczycieli.</p>			<p>Rodzice/ opiekunowie uczniów</p>
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pracownicy szkoły współorganizują wraz z opiekunami uczniów niektóre projekty np. Imprezy szkolne, 				

	wyjścia do kina/ teatru/ muzeum, dzień sportu, dzień dziecka, dnia patrona			
1. Wspólne rozwiązywanie sytuacji problemowych. 2. Prowadzenie diagnozy środowiskowej, udzielenie wsparcia rodziną potrzebującym.	– informowanie osób potrzebujących o instytucjach/ organizacjach świadczących pomoc.			Pedagog/ psycholog szkolny, nauczyciele i wychowawcy, rodzice/ opiekunowie dzieci
	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Psycholog/ pedagog szkolny opracowuje metody oraz możliwe formy wsparcia dla rodzin potrzebujących. Kontakt przybiera formę telefonu zaufania, bądź zaufanej skrzynki skarg i wniosków. Za pośrednictwem mediów rodzice informują o swoich strapieniach, licząc tym samym na wsparcie i dyskrecję osób, z którymi się kontaktują; • Psycholog/ pedagog szkolny/ wychowawca udzielają informacji o możliwych formach wsparcia . • Psycholog/ pedagog szkolny wspomaga wychowawcę klasy w przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych . 			

Część: Integracja środowiska uczniowskiego poprzez działalność samorządową i wolontariacką

Program wychowawczo-profilaktyczny

Duże znaczenie dla rozwoju młodego człowieka oraz jego sukcesów w dorosłym życiu ma nabywanie kompetencji społecznych takich jak komunikacja i współpraca w grupie, udział w projektach zespołowych lub indywidualnych oraz w organizacjach samorządowych, czyli szeroko rozumiana integracja ze środowiskiem szkolnym. Z perspektywy uczniów ich udział w pracach samorządu uczniowskiego wpływa na najbliższe otoczenie, gdyż w ten sposób mogą współdecydować o tym, jak będzie funkcjonować szkoła. Poprawia się również komunikacja między uczniami, ponieważ dzięki działającemu samorządowi wszyscy wiedzą, co się dzieje w szkole, polepsza to atmosferę i ułatwia rozwiązywanie potencjalnych konfliktów. Z pozycji nauczyciela samorządność

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Część: Integracja środowiska uczniowskiego poprzez działalność samorządową i wolontariacką

uczniów sprzyja budowaniu partnerskich stosunków z młodzieżą, a to z kolei sprzyja unikaniu konfliktów i zaogniania sporów. Działanie w samorządzie to dla uczniów dobra lekcja demokracji w praktyce – organizując wybory do władz SU, uczestnicząc w procesie podejmowania decyzji i ponosząc ich konsekwencje, młodzi uczą się świadomego uczestnictwa w życiu społecznym. Dobrze działający samorząd uczniowski pomaga rozwiązać trudności, zanim osiągną naprawdę dużą skalę. Nie bez znaczenia jest fakt, iż uczniowie zadowoleni i lubiący swoją szkołę to uczniowie bardziej zmotywowani do nauki, a ponadto dla niektórych uczniów, którym nauka sprawia więcej trudności, działanie w SU daje możliwość odnalezienia swoich talentów i „bycia dobrym” w innych obszarach niż wiedza zdobywana podczas lekcji. Uczniowie działający w SU częściej odkrywają zalety pracy w grupie, nie tylko w ramach SU, ale także podczas lekcji w klasie.

Przedstawiony poniżej program ma na celu:

1. Rozwijanie umiejętności nawiązywania prawidłowych relacji z rówieśnikami,
2. Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i opiekunów uczniów,
3. Poszerzanie wiedzy nauczycieli i opiekunów na temat prawidłowego rozwoju i funkcjonowania młodych ludzi oraz istotności nawiązywania i utrzymywania poprawnych relacji międzyrówieśniczych.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Propagowanie aktywności i twórczego myślenia uczniów.</p> <p>2. Wychowywanie samodzielnych, samodzielnie radzących sobie w życiu młodych ludzi.</p>	<p>- pogadanki, e-lekcje, samodzielne wystąpienia,</p> <p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaangażowanie uczniów w działalność kółek dyskusyjnych (każde spotkanie ma inny zakres tematyczny. Temat spotkania jest ustalany przez uczniów w drodze głosowania / dyskusji. Uczniowie wiedzą o wybranym temacie z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym, dzięki czemu są w stanie dobrze się do niego przygotować – wyszukują artykułów, wyników badań, twierdzeń znanych osób, autorytetów, na potwierdzenie swojej tezy); • zachęcenie uczniów do udziału np. w pracach w Samorządzie Szkolnym, udzielanie się w gazetce szkolnej / radiowęźle / grupach tanecznych / zespołach wokalnych / drużynach sportowych, a także wolontariackich udzielanie pomocy osobom potrzebującym tj. osobom starszym z DPSu, dzieciom z Domu Dziecka, udzielanie korepetycji osobom ze słabszymi wynikami w nauce, działanie na rzecz lokalnej społeczności); • zachęcanie uczniów do kandydowania oraz brania udziału w wyborach do Samorządu Uczniowskiego; • stworzenie gazetek tematycznych również na stronie internetowej szkoły, • zachęcanie uczniów do realizacji ich własnych pomysłów np. nakręcenie reportażu, flash moba, wsparcie schroniska dla zwierząt, zorganizowanie uczniowskiego wsparcia przez uczniów dla osób od nich słabszych, tworzenie grup, które wspólnie się uczą, itp.; • organizowanie projektów tematycznych i społecznych wynikających z potrzeb uczniów, które są okazją do zdobywania wiedzy na konkretny temat, rozwijania umiejętności pracy w grupie, komunikacji, dobrego zarządzania czasem i autoprezentacji. • promowanie autoprezentacji – dzięki działaniom w samorządzie młodzi ludzie uczą się negocjowania, hierarchizowania swoich potrzeb i osiągnięcia kompromisów, aby zdobyć poparcie dla swojego pomysłu muszą wiedzieć, w jaki sposób atrakcyjnie przedstawić idee i uwiarygodnić siebie. Wzmacnia się ponadto ich poczucie własnej wartości, 			Uczniowie

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Część: Integracja środowiska uczniowskiego poprzez działalność samorządową i wolontariacką

	• współpraca pomiędzy różnymi podmiotami pomagającymi potrzebującym i włączania się w akcje pomocowe o dużym zasięgu, jak „Szlachetna paczka”, itp.• organizowanie zbiórek charytatywnych – (w pandemii z zachowaniem bezpieczeństwa),• organizowanie ekologicznych kampanii online,• zorganizowanie biblioteki online, czyli nagrywanie czytania książek i wysyłanie linków do nagrań do hospicjum, domów dziecka, szpitali.

Część: Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Mając na uwadze prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży, na terenie szkoły podejmowane są różnorodne działania wychowawczo-profilaktycznych przy współpracy z rodzicami / opiekunami prawnymi dzieci i młodzieży. Działania opierają się na:

- organizowaniu zebrań (tzn. wywiadówki, dni otwarte szkoły),
- angażowanie rodziców / prawnych opiekunów uczniów w życie szkoły oraz działania organizowane przez placówkę,
- udział w zajęciach prowadzonych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną oraz innych specjalistów tematu,
- stałe kontrolowanie postępów w nauce oraz reagowanie na każde dziwne zachowanie oraz odchylenie od normy,
- prowadzeniu konsultacji indywidualnych z nauczycielem, wychowawcą.

„Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży” obejmuje działania o charakterze edukacyjnym, informacyjnym i prewencyjnym. Celem programu jest rozwijanie kompetencji czytelniczych, promowanie czytelnictwa i krzewienie rodzinnej kultury czytelniczej. Szkoła podejmuje się organizacji licznych działań przy wsparciu rodziców / opiekunów dzieci oraz innych dorosłych członków ich rodzin. Dzieci i młodzież nabywają i rozwijają posiadane zdolności czytelnicze oraz pracują nad trudnościami, które wynikają z podejmowania się takiej aktywności.

Działalność wychowawczo-edukacyjna

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Współpraca z rodzicami / opiekunami prawnymi uczniów w celu promowanie czytelnictwa u wychowanków oraz zdiagnozowanie przyczyn niechęci do czytania.	<ul style="list-style-type: none"> – opracowywanie i upowszechnianie materiałów wskazujących problem obniżenia poziomu czytelnictwa oraz wskazanie możliwych konsekwencji dla rozwoju dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, – spotkanie z psychologiem, pedagogiem szkolnym. <p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie opiekunów prawnych z najnowszymi statystykami odnośnie poziomu czytelnictwa uczniów na wszystkich poziomach edukacji; • Podczas spotkania z wychowawcą rodzice / opiekunowie uczniów zostają uświadomieni jak ważną rolę odgrywa ich własne podejście do książek i prasy na późniejsze sposoby zachowania uczniów; 			Rodzice/ opiekunowie uczniów/ nauczyciele i wychowawcy

<p>1. Zaangażowanie rodziców / opiekunów uczniów do współpracy przy promowaniu czytelnictwa wśród uczniów placówki.</p> <p>2. Praca nad zmianą postrzegania zjawiska czytelnictwa.</p> <p>3. Poszukiwanie sponsorów na zakup nowych książek.</p>	<p>- organizowanie wydarzeń promujących czytelnictwo, - udział w kampaniach, - spotkania z wychowawcami, nauczycielami.</p>			<p>Rodzice / opiekunowie uczniów</p>
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promowanie wspólnego czytania (na głos) z dzieckiem; • Zachęcanie rodziców do udziału w kampanii „Cała polska czyta dzieciom”; 				
<p>1. Kształtowanie wysokiego poziomu rozwoju intelektualnego i wiedzy.</p> <p>2. Upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, zwiększenie frekwencji w bibliotece.</p>	<p>- konkursy, wydarzenia, imprezy promujące czytelnictwo, - spotkania z autorami książek, - organizacja wydarzeń promujących czytelnictwo dla lokalnej ludności, - wyjścia np. do drukarni, - zajęcia w bibliotekach,</p>			<p>Uczniowie</p>
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konkursy czytelnicze, plastyczne, rozmowy o książkach; • Przygotowanie i realizacja konkursu z nagrodami dla poszczególnych grup wiekowych na mistrza czytelnictwa – konkurs wiedzy o książkach z podanej wcześniej listy pozycji; • Umożliwienie spotkań z autorami książek np. Podczas targów książki • Zachęcenie uczniów do przekazywania bądź wymiany nieużywanych / nieczytanych własnych pozycji książkowych, swoim kolegom i koleżanką – np. Forma kiermaszu książek lub przeznaczenie półki na książki, które uczniowie chcą przekazać innej osobie; • Zachęcanie uczniów do pisania własnych opowiadań, wierszy. 				

1. Edukacja kulturalna.	- udział w kampaniach społecznych.			Uczniowie, rodzice/ opiekunowie, nauczyciele i inne osoby zainteresowane
<ul style="list-style-type: none"> ○ zachęcenie rodziców/ prawnych opiekunów dzieci oraz samych uczniów do udziału w wybranych kampaniach społecznych promujących wzrost czytelnictwa w Polsce np.: <ul style="list-style-type: none"> ○ „Cała Polska czyta dzieciom”, ○ „Przynieś książkę do biblioteki”, ○ „Narodowe czytanie”, ○ „Bookcrossing” – polegający na zostawianiu przeczytanych książek w miejscach publicznych, by znalazca mógł je przeczytać i przekazać dalej (więcej informacji na temat prowadzonej kampanii można uzyskać na stronie internetowej www.bookcrossing.pl), ○ „Czytam wszędzie” – akcja zachęcająca do nowoczesnych form czytelnictwa oraz promująca czytelnictwo w miejscach, w których ludzie czekają np. w autobusie, u lekarza itp. (więcej informacji na temat kampanii społecznej można znaleźć na stronie internetowej www.wolnelektury.pl). ○ Ogólnopolska akcja bicia rekordu czytania „<i>Jak nie czytam jak czytam !</i>” 				

Cześć : Samobójstwa i zachowania autoagresywne

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Cele Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Samobójstwa i zachowania autoagresywne” :

- Ochrona zdrowia i życia młodych ludzi.
- Działania wpływające na wzrost poziomu świadomości całej społeczności szkolnej tj. uczniów, rodziców, opiekunów, wychowawców, nauczycieli oraz dyrekcji szkoły.
- Nawiązanie współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami istniejącymi w szkole.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Natychmiastowe reagowanie w sytuacjach kryzysowych tj. samobójstwo albo próba samobójcza. 2. Opracowanie procedur na wypadek samobójstwa i próby samobójczej. 3. Prowadzenie rejestru stanu zdrowia psychicznego uczniów i nauczycieli. 4. Praca nad modyfikacją zachowań	<ul style="list-style-type: none"> - indywidualne i grupowe spotkania z psychologiem – pomoc psychologiczna, - zbieranie informacji o stanie zdrowia psychicznego uczniów i nauczycieli, - pogadanki. 	Wychowawcy klas pedagog/ psycholog nauczyciele	Cały rok	Wszyscy członkowie społeczności szkolnej

<p>niewłaściwych uczniów.</p> <p>5. Nabywanie przez uczniów nowych umiejętności społecznych.</p> <p>6. Wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę z zakresu właściwego zarządzania stresem.</p>	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomoc psychologiczna – jeśli na terenie szkoły i/lub poza nią pojawi się przypadek samobójstwa / próby samobójczej (obojętnie czy zjawisko dotyczy ucznia, pracownika szkoły czy innej osoby, która jest znana społeczności szkolnej), niezwłocznie zostanie zapewniona indywidualna pomoc psychologiczna dla wszystkich osób, które tego potrzebują. • Przypomnienie lub opracowanie przez szkołę procedur na wypadek usiłowania i dokonania samobójstwa na terenie szkoły • Rodzice/ opiekunowie uczniów przekazują informacje dotyczące stanu zdrowia, zażywanych lekach, stosowanej diecie oraz poziomu psychoficznego dziecka; 			
<p>1. Informowanie uczniów czym jest depresja, jak rozpoznać stan depresyjny oraz jak poradzić sobie będąc w takiej sytuacji bądź jak pomóc osobie, która pozostaje w depresji.</p> <p>2. Promowanie zachowań właściwych. Nauczanie nowych, przydatnych rozwojowo umiejętności.</p> <p>3. Wzmacnianie uczniowskiej więzi ze szkołą.</p> <p>4. Uświadamianie uczniów czym jest samobójstwo oraz zachowania autoagresywne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - godziny wychowawcze, - prace projektowe, - spotkania ze specjalistami, - filmy edukacyjne, - pogadanki, - studium przypadku, - zajęcia fizyczne, - spotkania ze specjalistami. 			<p>Uczniowie</p>

	<p>Propozycje:</p> <p>Tematy godzin wychowawczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia uświadamiające uczniów czym jest samobójstwo, w jaki sposób zapobiegać takim sytuacjom, • Informowanie uczniów dlaczego zachowania autoagresywne nie są efektywnym sposobem na pozbycie się swoich problemów • Pogadanka na temat specyfiki telefonów zaufania i osób tam pracujących – uczniowie dowiadują się w jaki sposób mogą skorzystać z anonimowej i darmowej pomocy oraz na co mogą liczyć dzwoniąc tam; • Zapewnienie pomocy psychologicznej oraz stałe przypominanie uczniom, gdzie powinni się zgłaszać w sytuacji, gdy czują potrzebę zwierzenia się komuś ze swoich zmartwień • Spotkanie z psychologiem, który wyjaśnia czym jest depresja • Wzmacnianie uczniowskiej więzi ze szkołą poprzez nagradzanie uczniów za angażowanie się w działalność na rzecz szkoły, np. Złota jedynka 			
<p>1. Pedagogizacja nauczycieli na temat samobójstw i zachowań autoagresywnych wśród młodych ludzi.</p> <p>2. Analiza środowiska rodzinnego uczniów.</p> <p>3. Analiza środowiska szkolnego.</p> <p>4. Znajomość/ przypomnienie obowiązujących w szkole zasad bezpieczeństwa.</p> <p>5. Zaznajomienie się z tematem depresji i wypalenia zawodowego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia zewnętrzne, - spotkania ze specjalistami, - spotkania praktyczne prowadzone w aktywizujący sposób. 			<p>Nauczyciele i wychowawcy</p>
	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkolenie podczas, którego nauczyciele zapoznają się z objawami i tzw. Czynnikiem ryzyka • Analiza środowisk rodzinnych uczniów – wśród dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin zdeorganizowanych, dysfunkcyjnych, rozbitych, wielodzietnych • Analiza środowiska szkolnego – poczucie osamotnienia i izolacji od rówieśników oraz poczucie bezsilności 			

	i dyskryminacji <ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciele bacznie obserwują uczniów, którzy narażeni są na większą ilość stresorów niż normalnie • Szkolenie nauczycieli oraz innych pracowników szkoły w zakresie potrzeb rozwojowych dzieci, bezpieczeństwa oraz umiejętności wychowawczych . 			
1. Pedagogizacja rodziców/ opiekunów dzieci.	<ul style="list-style-type: none"> - materiały informacyjne, - pogadanki, - spotkania ze specjalistami, - spotkania praktyczne prowadzone w aktywizujący sposób. 			Rodzice i opiekunowie młodych osób
	<p>Propozycje: Rodzice i opiekunowie dzieci w wieku szkolnym odgrywają istotną rolę w podejmowaniu działań profilaktycznych. Z tego powodu konieczne jest informowanie ich oraz stała i aktywna współpraca.</p> <p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkoła przekazuje materiały informacyjne na temat prób samobójczych, ich genezy, symptomów • Nauczyciele informują opiekunów gdzie mogą uzyskać wsparcie w przypadku przeżywania trudności rodzinnych, stanów depresyjnych, problemów z uczniem / współmałżonkiem, itp.; 			

Część: Trudności w nauce oraz sposoby motywowania do pracy

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Cele ogólne Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Trudności w nauce oraz sposoby motywowania do pracy”,

1. wspomóc uczniów wykazujących problemy w nauce oraz zapewnić im równe szanse w przyszłości.
2. kształtować postawy młodych ludzi i przysposabiać ich do normalnego, zdrowego funkcjonowania w społeczności szkolnej oraz poza nią.
3. Promować indywidualizację procesu nauczania.
4. Przekazywać młodemu człowiekowi wiedzę na temat technik, które ułatwiają radzenie sobie z konkretnymi trudnościami edukacyjnymi rozwijanie zainteresowań i motywacji do pracy, odkrywanie drzemiącego potencjału oraz wzmacnianie wiary we własne siły.

Cela szczegółowe:

3. Trudności w nauce:
 - Budowanie wiary we własne siły i umiejętności oraz kształtowanie wytrwałości w realizacji wyznaczonych celów,
 - Poznawanie mnemotechnik i rozwinięcie nawyku stałego korzystania z dopasowanych do swoich potrzeb technik pamięciowych.
4. Motywowanie do nauki:
 - Kształtowanie umiejętności organizacji czasu oraz przestrzeni do pracy,
 - Budowa systematyczności w nauce oraz wypracowanie metody powtórek,
 - Kształtowanie umiejętności oceny własnej pracy,
 - Uświadamianie rodziców / opiekunów o konieczności wsparcia oraz okazywaniu akceptacji dziecka,
 - Informowanie rodziców / opiekunów w jaki sposób mają pracować ze swoją pociechą,
 - Wskazanie poradni, w których pracują specjaliści zajmujący się daną tematyką.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
3. Diagnoza zjawiska – ilość osób przejawiających trudności w nauce oraz ich specyfika. 4. Zapoznanie uczniów i rodziców z wymogami stawianymi przed uczniami z danego przedmiotu szkolnego.	<ul style="list-style-type: none"> - diagnoza zjawiska, - analiza uzyskanych wyników oraz dostosowanie działań profilaktycznych do indywidualnych potrzeb uczniów, - spotkania z rodzicami/opiekunami i stała współpraca, - spotkania ze specjalistami. 			Cała społeczność szkolna
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznanie osiągnięć edukacyjnych uczniów klas pierwszych, zaznajomienie się ze specyfiką trudności uczniów słabszych oraz stopniowe odkrywanie ich predyspozycji; • Diagnozowanie rodzaju występujących zaburzeń, sytuacji rodzinnej uczniów przejawiających problemy w nauce (np. Trudna sytuacja rodzinna, brak wsparcia ze strony opiekunów, brak właściwej relacji z bliskimi osobami dorosłymi) oraz specyfiki funkcjonowania środowiska szkolnego; • Monitorowanie osiągnięć edukacyjnych uczniów; 				

<p>3. Pedagogizacja nauczycieli na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych.</p> <p>4. Utrzymywanie stałej współpracy z rodzicami/ opiekunami uczniów.</p>	<p>- spotkanie ze specjalistami np. z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,</p> <p>- nawiązanie współpracy z instytucjami, organizacjami, służbami pomocowymi i mundurowymi,</p> <p>- szkolenie/ e-szkolenie.</p>			<p>Nauczyciele i wychowawcy</p>
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na początku roku szkolnego wychowawca przeprowadza wywiad z rodzicami / opiekunami dzieci w swojej klasie, w celu ustalenia, które z dzieci przejawiają trudności w nauce i określenia typu tych trudności. • w przypadku gdy nauczyciel / wychowawca obserwuje u ucznia trudności w nauce i pomimo przeprowadzonego wywiadu i własnej pogłębionej obserwacji nie udało się ustalić genezy problemu, konieczne jest zapoznanie się z sytuacją rodzinną i warunkami życia uczniów samodzielne prowadzenie wywiadu środowiskowego w celu ustalenia czy pojawiające się problemy nie są efektem niedostosowania społecznego, • utrzymywanie stałego kontaktu z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, 				
<p>5. Pedagogizacja nauczycieli na temat możliwych zaburzeń zachowania uczniów.</p> <p>6. Dostosowanie formy zajęć do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów szkoły.</p>	<p>szkolenia, spotkania ze specjalistami, materiały szkoleniowe, literatura przedmiotu, szkolenie/ e-szkolenie.</p>			<p>Nauczyciele i wychowawcy</p>
<p>7. Pedagogizacja nauczycieli w temacie inteligencji emocjonalnej dzieci i młodzieży szkolnej.</p>	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spotkanie z pracownikiem poradni psychologiczno-pedagogicznej – podczas spotkania nauczyciele zapoznani zostaną z informacjami na temat zaburzeń dyslektycznych oraz sposobów na pracę z takimi 			

<p>8. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych nauczycieli.</p>	<p>uczniami;</p> <ul style="list-style-type: none">• Nauczyciele uczą się nowatorskich technik, których zastosowanie sprzyja łatwiejszemu przyswajaniu wiedzy przez uczniów:<ul style="list-style-type: none">○ dostosowanie małych składowych codziennej pracy uczniów do ich predyspozycji<ul style="list-style-type: none">▪ wzrokowiec – czyta, ogląda, obserwuje, korzysta z kolorów, podkreśla, robi wizualizacje, tworzy mnemotechniki wzrokowe, itp.,▪ słuchowiec – słucha, czyta/ powtarza na głos, stawia pytania i na nie odpowiada, tworzy mnemotechniki słuchowe, śpiewa, uczy innych, słucha muzyki, itp.,▪ kinestetyk – robi notatki, rysuje, układa fragmenty w logiczną całość, odgrywa scenki, wykorzystuje ruch podczas nauki, eksperymentuje, doświadcza, itp.,▪ czuciowiec będący odmianą wcześniej wspomnianego kinestetyka – potrzebuje ciszy, momentu wyciszenia, chwili do refleksji, bierze udział w wycieczkach, rusza się podczas nauki, pracuje w projekcie, uczestniczy w dramie, itp.○ urozmaicone formy pracy
---	---

<p>1. Kształtowanie umiejętności organizacji czasu.</p> <p>2. Poznawanie mnemotechnik.</p> <p>3. Budowa systematyczności.</p> <p>4. Kształtowanie umiejętności oceny własnej pracy.</p>	<p>- e-lekcje, warsztaty, ćwiczenia,</p> <p>- dyskusje,</p> <p>- ćwiczenia aktywizujące,</p> <p>- materiały ćwiczeniowe,</p> <p>- spotkania ze specjalistami.</p>			Uczniowie
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie dowiadują się czym jest pamięć, w jaki sposób funkcjonuje oraz co może wyraźnie osłabić jej zasoby a co usprawnić działanie; • Dyskusja na temat uczniowskich sposobów nauki • Uświadomienie uczniom co pomaga, a co przeszkadza w nauce, w tym motywacja i nastawienie, ale również przygotowanie miejsca do pracy • Lekcja pt.: „Zostań projektantem swojego dnia” – organizowanie czasu oraz systematyczne podejście do nauki 				

Część: Wychowanie do wartości

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Według Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 59): „*Nauczanie i wychowanie – respektując chrześcijański system wartości – za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności*”.

Cele Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Wychowanie do wartości”:

- Wychowanie dzieci i młodzieży szkolnej w duchu systemu wartości pielęgnowanego przez wiele wcześniejszych pokoleń Polek i Polaków.
- Krzewienie wyznawanego w danym społeczeństwie systemu wartości jest fundamentem procesu wychowania.
- Rodzice, nauczyciele i wychowawcy stanowią dla nich wzór do naśladowania z tego powodu ich zadaniem jest ukazywanie tego co wartościowe, przybliżanie i tłumaczenie czym są i co znaczą poszczególne wartości.
- Wychowanie do wartości kształtuje orientację aksjologiczną młodych ludzi, czyli gotowość do świadomego i odpowiedzialnego wybierania wartości i odpowiadania za nie.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Szkolenie kadry pedagogicznej z tematu wartości oraz metod nauczania wychowania w wartościach.	- proponowane pozycje książkowe, - prowadzenie badań, ewaluacji, - udział w seminariach oraz szkoleniach przybliżających tematykę wartości, wartości w edukacji	Dyrektor szkoły		Nauczyciele i wychowawcy

	i wychowaniu młodych ludzi oraz sposobów uczenia podopiecznych.			
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenie wewnętrznych warsztatów z tematów: <ul style="list-style-type: none"> ○ W jaki sposób uczyć dzieci wartości; ○ Czym są wartości moralne i dlaczego są potrzebne; ○ Jakie wartości warto przekazywać młodzieży i czym każda z nich się wyróżnia – np. Szacunek, odpowiedzialność, uczciwość, sprawiedliwość, odwaga, samodyscyplina, szczęście, edukacja, oddanie, piękno, mądrość. • Szkolenie: gdzie i w jakich okolicznościach rodzina powinna poszukiwać pomocy. 				
1. Zwiększenie świadomości w temacie wychowania w wartości przez rodzinę. Uświadomienie ich kluczowego znaczenia w edukacji.	- warsztaty dla dorosłych, - spotkania z wychowawcami, psychologiem, pedagogiem szkolnym, - materiały informacyjne, - polecane pozycje książkowe.	Wychowawcy klas Pedagog/ psycholog		Rodzice/ opiekunowie uczniów
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działania edukacyjne dla rodziców/ opiekunów uczniów zwiększające ich kompetencje wychowawcze: • przećwiczyć na sobie nawzajem pewne autentyczne zachowania dzieci z życia codziennego • Wychowawcy udzielają rodzicom/ opiekunom informacji na temat poradni rodzinnych, które specjalizują się w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych, problemów wychowawczych w rodzinie oraz problemów małżeńskich; • Uświadomienie rodzicom/ opiekunom dzieci jak ważną rolę odgrywa ich podejście oraz wyznawane przez nich wartości • Psycholog/ wykwalifikowany w temacie pedagog prowadzi zajęcia w formie dramy edukujące rodziców/ 				

	opiekunów uczniów na temat znaczenie podejmowanych przez nich działań i wynikających z nich konsekwencji			
1. Wzbogacenie uczniowskiej wiedzy na temat wartości oraz określenie ich znaczenia w życiu codziennym.	<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty, - eventy, happeningi, - wyjścia do teatru/ filharmonii/ muzeum/ itp., - kręcenie spotów reklamowych, - zajęcia z psychodramy, - przygotowanie spektaklu, prezentacji, wywiadu z wybraną osobą, itp., - godziny wychowawcze, - spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym, pracownikami PPP, doradcą zawodowym. 			Uczniowie
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciele i wychowawcy pracują nad prawidłowym kształtowaniem postaw uczniów • Praca z psychologiem/ przeszkolonym w temacie pedagogiem szkolnym – ćwiczenie w uczniach umiejętności refleksyjnego podejścia do własnych zachowań, wyborów i postaw. • wyjście do teatru na spektakl – przed spektaklem należy zwrócić uwagę uczniów na znaczenie postaw i wartości w życiu człowieka oraz zachęcić do wyszukiwania ich podczas przedstawienia. • włączanie młodzieży do podejmowanie działań na rzecz szkoły bądź klasy – organizacja wydarzeń, eventów, akcji charytatywnych, akcji świątecznych, wyjść, wyjazdów; • modelowanie postaw pomocnego zachowania i empatycznego odczuwania względem drugiego człowieka • Piknik Rodzinny – spotkanie z rodzinami dzieci. 				

	• „<i>Jakim jestem kolegą/ koleżanką</i>” – dzieci diagnozują swoje relacje ze znajomymi, opisują zachowania, które sprzyjają nawiązywaniu i podtrzymywaniu relacji koleżeńskich oraz doceniają wartość koleżeństwa w swoim życiu• „<i>Jakim jestem przyjacielem</i>” – uczniowie zastanawiają się nad różnicą pomiędzy znajomymi, kolegami i przyjaciółmi, wymieniają cechy dobrego przyjaciela, określają ilu mają znajomych a ilu przyjaciół i zastanawiają się dlaczego z reguły ma się więcej kolegów i koleżanek niż przyjaciół. Doceniają wartość przyjaźni w swoim życiu;• „<i>Szanuje siebie i innych</i>” – uczniowie wyjaśniają jak rozumieją znaczenie słowa szacunek, omawiają w jaki sposób szanują siebie oraz jak zachowują się wobec innych osób,• „<i>Moje autorytety</i>” – uczniowie definiują czym jest autorytet, indywidualnie określają cechy takiej osoby

Część: Zdrowy tryb życia

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Cele Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Zdrowy tryb życia”:

1. pogłębienie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych, których celem jest utrzymanie bądź przywrócenie stanu zdrowia fizycznego i psychicznego;
2. kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu,
3. zmniejszenie występowania zaburzenia odżywiania,
4. kształtowanie odpowiedniej aktywnej postawy i dbanie o zdrowie własne, swoich bliskich i innych ludzi;
5. promowanie regularnego uprawiania sportu,
6. uświadamianie istnienia chorób cywilizacyjnych, chorób wenerycznych,
7. uświadamianie problemu depresji.

Cele szczegółowe:

Profilaktyka zdrowego żywienia oraz promowanie aktywności fizycznej na co dzień mają spowodować poniższe zmiany:

1. wzrost świadomości na temat jedzenia i jego jakości,
2. nabycie nawyków żywieniowych,
3. wzrost bądź nabycie zdolności samodzielnego przygotowywania pokarmów,
4. popularyzacja aktywności fizycznej wśród uczniów,
5. wzrost wiedzy na temat chorób związanych ze złym odżywianiem, brakiem ruchu, czy utrzymywaniem niewłaściwej/ nieodpowiedniej higieny osobistej,
6. nawiązanie lepszej współpracy z rodzicami/ opiekunami uczniów,
7. polepszenie atmosfery w szkole,
8. poprawa wyników nauczania i osiągnięć uczniów,
9. zmniejszenie ilości absencji dzieci na zajęciach, których geneza była chorobowa,
10. lepsza współpraca szkoły z otoczeniem lokalnym.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnoza zjawiska oraz praca nad poprawą / ulepszeniem stanu obecnego.	<ul style="list-style-type: none"> - badania diagnostyczne, ewaluacja, - kontrola zachowania, - spotkania prowadzone przez specjalistów. 			Cała społeczność szkolna
	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diagnoza problemu bezpieczeństwa w szkole oraz uświadomienie całej społeczności szkolnej istniejących czynników ryzyka – spotkanie ze specjalistami; • Wdrażanie działań ograniczających występowania zachowań ryzykownych – zapoznanie społeczności szkolnej z istniejącymi regulaminami i normami, 			

<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagowanie wśród uczniów zdrowego trybu życia. 2. Uświadamianie uczniom jak ważne jest zdrowe odżywianie się. 3. Nauka gotowania/ przyrządzanie posiłków. 4. Świadomość znaczenia ruchu fizycznego w życiu każdego człowieka. 5. Zwiększenie aktywności fizycznej i wyrobienie nowych nawyków. 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia aktywizujące, - konkursy taneczne, wokalne, sportowe, - warsztaty, rajdy, - zajęcia plastyczne, - zajęcia sportowe, - dostępność nauczycieli, - dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych. 			Uczniowie
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie zasady „wspólnego drugiego śniadania”; • Dbanie o dofinansowanie obiadów dla uczniów z biedniejszych rodzin; • „savoir-vivre przy stole”, czyli zasady dobrego zachowania się podczas posiłku • Uczniowie obliczają swój współczynnik BMI, przygotowują dokładną listę tego co standardowo spożywają podczas tygodnia • Uczniowie przygotowują stoiska ze zdrową żywnością oraz udzielają informacji na temat prawidłowego przechowywania i przenoszenia pokarmów; • Zajęcia na przyrodzie/biologii – jaki wpływ na organizm ma jedzenie fast food’u? • Organizacja rajdów – trasa wędrówki jest wybierana i opracowywana przez uczniów pod czujnym okiem nauczyciela. • Nauczyciele i wychowawcy zachęcają uczniów do czynnego brania udziału w obowiązkowych i fakultatywnych zajęciach sportowych; 				

<p>1. Uświadamianie istnienia chorób cywilizacyjnych</p> <p>2. Uświadomienie zjawiska depresji.</p> <p>3. Budowanie świadomości znaczenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym.</p> <p>4. Rozbudzanie świadomości uczniów na temat wpływu reklamy na ich wybory życiowe.</p>	<p>- materiały informacyjne,</p> <p>- pogadanki,</p> <p>- ćwiczenia aktywizujące,</p> <p>- badania i sporządzenia ewaluacji,</p> <p>- dostępność nauczycieli,</p> <p>- e-lekcje,</p> <p>- dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych.</p>			Uczniowie
<p>5. Tworzenie świadomości znaczenia dla zdrowia człowieka higieny jamy ustnej.</p>	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogadanki z psychologiem bądź przygotowanym w tym celu pedagogiem, który przybliży uczniom zjawisko depresji, jej genezy, przechodzonych etapów, sposobach radzenia sobie w trudnych sytuacjach; • kształtowanie w uczniach umiejętności empatii wobec innych ludzi – prowadzenie zajęć w formie dram, dzięki którym uczniowie będą mogli wcielić się w rolę innych osób, które przeżywają jakiś problem bądź mają rozterki; • zachęcanie uczniów do podejmowania działalności wolontariackiej na rzecz innych ludzi. Takie zajęcia mają charakter uwrażliwiający; • wzbudzanie w uczniach poczucia zaufania – muszą mieć świadomość, że z każdym nawet najmniejszym problemem mogą zwrócić się do swojego wychowawcy. • prowadzenie lekcji wychowawczych na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym, przepisów Kodeksu Drogowego oraz z zakresu stosowania pierwszej pomocy – zapraszanie przedstawicieli instytucji kompetentnych do realizacji tematu; • spotkanie z policjantem - uczeń poznaje zasady bezpiecznego zachowania się na drodze • uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych ludzi – prowadzenie zajęć w grupach projektowych oraz wykorzystywanie dram; • cykl zajęć poświęconych dbałości o zdrowie, stresowi radzenie sobie z nim i higienie osobistej; • uświadomienie zagrożeń wynikających z posiadania wad postawy – zajęcia prowadzone przez nauczyciela 			

1. Podwyższenie poziomu wiedzy na temat istoty zdrowego odżywiania oraz codziennej aktywności fizycznej osób w każdym wieku.	<ul style="list-style-type: none"> - materiały edukacyjne, - pogadanki, spotkania ze specjalistami, - szkolenia. 	Wychowawcy klas	Cały rok szkolny	Nauczyciele, wychowawcy, rodzice/opiekunowie uczniów
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pedagogizacja opiekunów uczniów na temat zdrowego życia, jego zasad oraz jego wpływu na organizm młodego człowieka – spotkania z dietetykiem bądź przygotowanym w tym zakresie pedagogiem; • Spotkanie z dietetykiem i rozmowa na temat zdrowego żywienia; • Uczestnictwo w szkoleniach pogłębiających nauczycielską wiedzę w temacie rozpoznawania osób będących pod wpływem dopalaczy, narkotyków, leków, czy innych substancji zaburzających świadomość 				

<p>1. Pedagogizacja rodziców/ opiekunów, zapoznanie ze specyfiką tematyki, w jaki sposób należy promować zdrowy styl życia oraz jak reagować w sytuacjach jego zagrożenia.</p> <p>2. Profilaktyka zdrowego trybu życia.</p>	<p>- filmy, materiały edukacyjne, - zajęcia sportowe, aktywizujące, - pogadanki, - dostępność nauczycieli, - dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych.</p>			<p>Rodzice i opiekunowie uczniów</p>
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wychowawca rozmawia z rodzicami na temat ich przyzwyczajeń żywieniowych w domu, tłumaczy dlaczego istotne jest samodzielne gotowanie. • „Rodzinny dzień sportu” – szkoła przygotowuje liczne konkurencje sportowe, w których mogą uczestniczyć wszyscy członkowie rodziny np. dziecko z ojcem czy matką;- Piknik Rodzinny • Informowanie rodziców, jakie znaczenie ma reklama na wybory żywieniowe ich dzieci – przygotowany w temacie nauczyciel edukuje rodziców jak ważne jest zwracanie uwagi na reklamy oraz produkty żywieniowe, które kupuje dziecko oraz rozmawianie z nim na temat zdrowego odżywiania. • Uświadomienie rodziców, w jaki sposób powinni wpływać na kształtowania prawidłowej postawy ciała dziecka • wychowawca wraz z nauczycielem WFu zwracają uwagę rodzicom na nieobecności bądź małą aktywności podczas zajęć wychowania fizycznego (niekiedy są uzasadnione, często jednak są bezpodstawne • uwrażliwienie rodziców na temat możliwości przeżywania depresji czy chorób cywilizacyjnych przez młodego człowieka. 				

<p>1. Zmiana przyzwyczajzeń żywieniowych na terenie szkoły.</p> <p>2. Poprawa aktywności fizycznej uczniów.</p>	<p>- wdrażanie nowych rozwiązań.</p>			<p>Dyrekcja szkoły</p>
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadbanie o jakość oraz asortyment produktów sprzedawanych w sklepiku szkolnym. Wprowadzenie produktów świeżych tj. owoców, sałatek, koktajli do codziennej sprzedaży; • w roku szkolnym 2017/2018 szkoła bierze udział w nowym programie Agencji Rynku Rolnego, dzięki któremu uczniowie będą otrzymywali owoce i warzywa oraz produkty mleczne. • szkoła dostosowuje krzesła i ławki do indywidualnych predyspozycji uczniów; • fakultatywne zajęcia z gimnastyki korekcyjnej na terenie szkoły; 				

Część: Społeczność szkolna – bezpieczeństwo w społeczności szkolnej i trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych

Program wychowawczo-profilaktyczny

Bezpieczeństwo w społeczności szkolnej

Celem prowadzonych przez nas działań jest:

1. poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie szkoły, w jej obrębie i poza nią,
2. prowadzenie analizy i działań profilaktycznych w stosunku do zachowań społecznie nieakceptowanych,
3. profilaktyka zachowań ryzykownych,
4. intensyfikacja wspólnych (przy współpracy rodziców i nauczycieli) działań wychowawczych,
5. kształtowanie umiejętności bezpiecznych zachowań i radzenie sobie w sytuacjach skomplikowanych i trudnych,
6. tworzenie tradycji i więzi ze szkołą,
7. budowanie schematów reagowania w sytuacjach kryzysowych,
8. uświadomienie rodzicom i nauczycielom istoty problemu alienowania uczniów,
9. przedstawienie bądź przypomnienie panujących w szkole zasad i norm postępowania,
10. budowanie szacunku do nauczycieli i pracowników szkoły.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie szkoły, w jej obrębie i poza nią. 2. Badanie poczucia bezpieczeństwa w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> - badanie ewaluacyjne, interpretacja uzyskanych wyników oraz dobranie odpowiednich działań wychowawczo-profilaktycznych, - spotkania informacyjne. 	Dyrektor, nauczyciele, pedagog, psycholog pracownicy szkoły	Cały rok szkolny	Cała społeczność szkolna
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • badanie dotyczące poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów i pracowników szkoły – badanie przygotowane przez zatrudnionego w szkole psychologa / pedagoga • zapoznanie / przypomnienie uczniom, nauczycielom, dyrekcji oraz rodzicom / opiekunom uczniów zasad i reguł bezpieczeństwa obowiązujących na terenie szkoły; • wprowadzenie nowych działań wychowawczo-profilaktycznych opracowanych na podstawie otrzymanych wyników dotyczących poziomu bezpieczeństwa w szkole. 				

<p>1. Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska.</p> <p>2. Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.</p> <p>3. Zaznajomienie uczniów z praktyczną formą pierwszej pomocy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uroczystości szkolne, apele, eventy, - zajęcia fizyczne, - spotkania ze specjalistami, pracownikami służb medycznych i/lub paramedycznych, - warsztaty, lekcje wychowawcze, 			Uczniowie
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie uświadamiających spotkań / apeli informacyjnych dla uczniów, które przybliżą im i pomogą zrozumieć zasady bezpieczeństwa oraz komfortowego przebywania na terenie szkoły. • uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z kontaktowania się z osobami obcymi bez zgody i wiedzy dorosłych. • podczas godziny wychowawczej wychowawca rozmawia z uczniami na temat bezpieczeństwa na co dzień oraz podczas • kształtowanie postaw akceptujących różnorodność wśród podopiecznych: <ul style="list-style-type: none"> ○ na początku roku szkolnego warto przeprowadzić <u>zajęcia integracyjne</u> dla uczniów, ○ zajęcia organizowane również w sytuacjach pojawienia się sytuacji konfliktowej, nowych warunków środowiskowych 				
<p>1. Zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym u dzieci.</p> <p>2. Profilaktyka zachowań agresywnych, przemocowych oraz cyberprzemocy.</p> <p>3. Przeciwdziałanie zażywaniu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania ze specjalistami np. funkcjonariusze policji, straży pożarnej, straż pożarna, pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, - e-lekcje. 			Uczniowie

<p>substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.</p> <p>4. Profilaktyka uzależnienia od gier komputerowych, Internetu, hazardu.</p>	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie uczniów z regulaminami, zasadami, programami, planami obowiązującymi na terenie szkoły; • Prowadzenie lekcji na temat agresji, tolerancji, niepełnosprawności; • Organizowanie szeregu lekcji poświęconych nauce odmawiania oraz realnej zdolności oceny sytuacji – • Spotkania z przedstawicielami służb mundurowych – uświadomienie uczniów jakie kary grożą za stosowanie agresji i przemocy wobec drugiej osoby • Kształtowanie wspierającego środowiska szkolnego, promowanie zachowań fair play, pracy wolontaryjnej • Spotkania z przedstawicielami sądu dla nieletnich, którzy opowiedzą o konsekwencjach prawnych dla sprawców czynów ściganych prawnie; • Prowadzenie interwencji przez wychowawców klas w sytuacji, gdy uczniowie używają wulgaryzmów i nie przestrzegają zasad; • Spotkanie z pracownikami poradni pedagogiczno-psychologicznej • Spotkanie z pracownikami poradni leczenia uzależnień 			
<p>1. Pedagogizacja opiekunów uczniów oraz sposobów prowadzenia działań profilaktycznych.</p> <p>2. Zachęcanie rodziców / opiekunów do częstszego uczestnictwa w życiu szkoły. Nawiązanie stałej współpracy z rodzicami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia, warsztaty, e-szkolenia, - materiały szkoleniowe, spis publikacji naukowych, - spotkania z psychologiem / pedagogiem szkolnym, - spotkania z wychowawcą. 			<p>Rodzice/ opiekunowie uczniów</p>
		<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenie szkolenia z tematyki wychowania do wartości - uświadomienie opiekunom jak istotna jest ich opinia i jaki wpływ wywiera na młodego człowieka, • Pogadanka na temat występujących sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ich dzieci (promowanie bezpiecznego korzystania z internetu, przeciwdziałanie agresji i przemocy, budowanie pozytywnych 		

1. Poprawa poziomu bezpieczeństwa na terenie szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> - instalowanie niezbędnych sprzętów i montowanie usprawnień, - dbanie o bezpieczeństwo fizyczne, emocjonalne i intelektualne uczniów. 			Dyrekcja szkoły, pracownicy
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umieścić plan ewakuacji w widocznym miejscu oraz upewnić się, że uczniowie dobrze znają zasady postępowania w sytuacji wystąpienia zagrożenia. Należy również organizować „dzień próbny”, podczas którego uczniowie będą ćwiczyć działania związane z ewakuacją ludzi z budynku. • zwracanie uwagi na przejawy przemocy fizycznej, słownej, cyberprzemocy, czy mobbingu rówieśniczego – podejmowanie szybkich interwencji, posiadanie jasno określonego regulaminu i nieakceptowanie żadnych wyjątków; • eliminowanie zachowań niepożądanych według koncepcji psychologii pozytywnej – stosowanie nagród, pochwał, wyróżnień, listów do rodziców z podziękowaniami czy gratulacjami dla uczniów, którzy wyróżniają się wzorową, pozytywną postawą; 				
<p>autorytetów)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla rodziców dzieci sprawiają trudności wychowawcze, itp.; • Pracownicy szkoły okazują wsparcie w trudnych sytuacjach (np. Rozmowy z wychowawcą, pedagogiem szkolnych, psychologiem szkolnym, pomoc w nawiązaniu współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, gminnym / miejskim ośrodkiem pomocy społecznej, sądem rodzinnym); • Budowanie pozytywnej, otwartej współpracy na linii rodzice / opiekunowie uczniów 				

Prawidłowe relacje rówieśnicze – trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych

Przedstawiony poniżej program ma na celu:

1. Kształtowanie prawidłowych postaw społecznych,
2. Rozwijanie umiejętności nawiązywania prawidłowych relacji z rówieśnikami,
3. Przygotowanie dzieci do rozsądnego i samodzielnego życia w społeczeństwie,
4. Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i opiekunów uczniów,
5. Poszerzanie wiedzy nauczycieli i opiekunów na temat prawidłowego rozwoju i funkcjonowania młodych ludzi oraz istotności nawiązywania i utrzymywania poprawnych relacji międzyrówieśniczych,
6. Prowadzenie działań profilaktycznych utrzymujących satysfakcjonujący poziom zdolności opisany w punktach wcześniejszych.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
3. Propagowanie aktywności i twórczego myślenia uczniów. 4. Wychowywanie samodzielnych, samodzielnie radzących sobie w życiu młodych ludzi.	- pogadanki, - praca indywidualna, - e-lekcje, - burze mózgów, - referaty, samodzielne wystąpienia, - dramy, itp.	Wychowawcy, nauczyciele Pedagog/ psycholog		Uczniowie
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaangażowanie uczniów w działalność kółek dyskusyjnych (każde spotkanie ma inny zakres tematyczny). • zachęcenie uczniów do udziału w różnego rodzaju pracach wolontaryjnych • zachęcanie uczniów do kandydowania oraz brania udziału w wyborach do Samorządu Uczniowskiego; • prowadzenie lekcji metodami aktywizującymi uczniów; • przeprowadzenie dyskusji na lekcji wychowawczej dotyczącej istnienia współczesnych autorytetów; • edukowanie uczniów o odpowiedzialności karnej nieletnich za czyny o znamionach przestępstwa; • promowanie zdrowego stylu życia – wskazywanie i pokazywanie formy bezpiecznych i zespołowych form spędzania wolnego czasu; 				
1. Kształtowanie właściwych relacji między uczniami. 2. Ukazanie poprawnych i społecznie akceptowanych form relacji w grupie rówieśniczej. 3. Popularyzowanie dobrego zachowania. 4. Promowanie postaw	- godziny wychowawcze, - zajęcia aktywizujące, - e-lekcje, - dramy.			Uczniowie
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podkreślanie wartości zachowań fair play podczas prowadzenia zajęć sportowych; 				

tolerancyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> • treningi interpersonalne • zajęcia prowadzone w formie dramy (przez psychologa, pedagoga szkolnego bądź specjalnie przygotowanego w tym zakresie nauczyciela). • szkolenie edukujące w temacie relacji międzyludzkich prowadzone przez przygotowanego w temacie pedagoga 			
1. Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i opiekunów uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> - prelekcje, - broszury, materiały informacyjne, - dramy sytuacyjne. 			Nauczyciele, wychowawcy, rodzice/ opiekunowie uczniów
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie prelekcji, celem omówienie aktualnych problemów występujących między uczniami na różnym poziomie edukacji • dramy sytuacyjne, przedstawiające rzeczywiste sytuacje problemowe uczniów danej szkoły • poprawa kompetencji wychowawczych – zwrócenie uwagi jak ważne w procesie wychowawczym jest dawanie dobrego przykładu własnym zachowaniem, • praca nad poprawą bądź utrzymaniem satysfakcjonującego poziomu zaufaniu dzieci i młodzieży do dorosłych 				

Część: Nienaruszalność cielesna i przeciwdziałanie wykorzystaniu dzieci

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Cele Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Nienaruszalność cielesna i przeciwdziałanie wykorzystaniu dzieci”:

1. Przeciwdziałanie wykorzystaniu dzieci:

- uświadczenie czym jest wykorzystywanie seksualne,
- uświadczenie występowania granic cielesnej interakcji pomiędzy osobą dorosłą a młodym człowiekiem,
- nauczanie gdzie i u kogo należy poszukiwać pomocy,
- pedagogizacja z omawianego tematu powinna dotyczyć: uczniów, nauczycieli, rodziców, opiekunów uczniów oraz inne zainteresowane osoby dorosłe.

2. Uświadczenie nienaruszalności cielesnej:

- wytłumaczenie występowania różnic między przemocą a karaniem,
- uświadczenie występowania granic personalnych i społecznych,
- uświadczenie bezpieczeństwa w rodzinie,
- przedstawianie miejsc, w których można szukać pomocy,
- wyjaśnienie, jakie działania można podjąć w sytuacji naruszenia nietykalności,
- pedagogizacja z omawianego tematu powinna dotyczyć: uczniów, nauczycieli, rodziców, opiekunów uczniów oraz inne zainteresowane osoby dorosłe.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnoza sytuacji problemowej. 2. Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie szkoły. 3. Współpraca z Instytucjami, Organizacjami i służbami porządkowymi.	- badanie ewaluacyjne, - omówienie otrzymanych wyników, - opracowanie działań profilaktycznych i wychowawczych, - przeprowadzenie ponownej ewaluacji, - spotkania informacyjne z członkami całej społeczności szkolnej i specjalistami.			Cała społeczność szkolna
Propozycje: <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie badań ewaluacyjnych na temat cielesności oraz dozwolonych i niedozwolonych zachowań pomiędzy osobami niepełnoletnimi oraz na linii osoba niepełnoletnia-dorosły. • stworzenie szkolnych grup pomocowych (rzecznik praw ucznia, pedagog, psycholog, wychowawcy)– uczniowie i rodzice w anonimowy sposób mogą zawiadamiać pracowników szkoły o sytuacjach, które są dla nich martwiące bądź na podstawie, których mają podejrzenia, że granice nienaruszalności cielesnej zostały przekroczone; • edukacja na temat bezpieczeństwa osobistego w Internecie oraz w życiu realnym 				
1. Przeciwdziałania nadużyciom i wykorzystaniu dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.	- lekcje informacyjne, - warsztaty, trening umiejętności, - zajęcia psychoruchowe, - dyskusje, - e-lekcje, - angażowanie się w pracę			Uczniowie

	z projektach społecznych, medialnych.			
	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele informują dzieci gdzie mogą i powinni szukać pomocy – helpline.org.pl niesie pomoc w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży w Internecie; • trening asertywności pt.: „Kiedy mówienie ‘nie’ nie oznacza, że jestem niegrzeczny” • „Czy to już jest krzywdzenie?” – szereg zajęć poświęconych agresji, przemocy i wykorzystywaniu dzieci i młodzieży. • uczniowie zapoznani zostają z motywami i hasłami przewodnimi kampanii społecznej: „Zły dotyk boli przez całe życie” oraz „Dotyk, który nie znika”; 			
1. Pedagogizacja opiekunów dzieci i młodzieży w wieku szkolnym na temat cyberprzemocy oraz nienaruszalności cielesnej osób nieletnich.	- spotkanie informacyjne, - e-szkolenie, - szkolenie.			Rodzice/ opiekunowie uczniów, nauczyciele i wychowawcy
	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenie dla opiekunów w jaki sposób uczyć dzieci i młodzież jak należy zachowywać się w Internecie oraz tłumaczyć, jakie konsekwencje może nieść ze sobą nierozważne użytkowanie z sieci; • informowanie o skutkach wywieranych na jednostkę po doświadczeniu cyberprzemocy, przemocy fizycznej, emocjonalnej czy seksualnej • przeciwdziałanie przedwczesnej inicjacji seksualnej dzieci i młodzieży 			

<p>1. Promowanie udzielania stałej profilaktyki wobec zjawiska cyberprzemocy oraz uświadamianie, jakie działania należy podjąć w celu przeciwdziałania wykorzystaniu nieletnich oraz naruszania ich granic cielesnych.</p>	<p>- spotkania z wychowawcą klas, psychologiem/ pedagogiem szkolnym, - materiały informacyjne, pozycje książkowe, - piknik rodzinny, - ćwiczenia w formie dram, - e-szkolenia.</p>			<p>Rodzice/ opiekunowie uczniów</p>
<p>2. Pedagogizacja opiekunów/ rodziców dzieci na temat etapów rozwoju dzieci.</p> <p>3. Omawianie zjawiska przemocy oraz zapoznawanie się ze sposobami radzenia sobie z nimi.</p> <p>4. Przeciwdziałanie przemocy rodzinnej.</p>	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczenie rodziców jakie działania należy podjąć, aby przeciwdziałać występowaniu zjawisku przemocy elektronicznej • pedagogizacja rodziców/ opiekunów uczniów i informowanie ich o poszczególnych poziomach rozwoju dzieci oraz specyficznych zdolnościach rozumowania dziecka • doszkalanie rodziców/ opiekunów na temat różnych objawów zachowań przemocowych • Piknik rodzinny – spotkanie promujące konstruktywne sposoby spędzanie wolnego czasu w gronie rodzinnym. • nauczyciele udzielają informacji o tym, gdzie należy szukać doraźnej pomocy osobom, które uwikłane są w przemoc w rodzinie; 			

<p>1. Szkolenia z zakresu zapewniania uczniom i młodzieży szkolnej poczucia bezpieczeństwa oraz bezpieczeństwa faktycznego.</p> <p>2. Uczenie prawidłowych zachowań reagowania w sytuacjach kryzysowych oraz trudnych.</p>	<p>- szkolenia, - materiały informacyjne, pozycje książkowe, - nawiązanie współpracy z podmiotami zewnętrznymi, - ćwiczenia w formie dram.</p>			<p>Nauczyciele i wychowawcy</p>
<p>3. Nawiązanie współpracy z organizacjami/ instytucjami/ itp. zewnętrznymi.</p>	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkolenie informujące na temat odpowiedzialności za zapewnienie bezpieczeństwa uczniów w kontekście sytuacji kryzysowych; • Nauczyciele nawiązują współpracę z instytucjami i organizacjami świadczącymi pomoc w omawianym temacie; • Informowanie rodziców dzieci, w jaki sposób rozmawiać z trudnym rodzicem, z jakimi symptomami można się spotkać, gdy uczeń ma problemy w domu albo z rówieśnikami; • Informowanie nauczycieli, w jaki sposób powinni podejmować się przeprowadzenia interwencji w sytuacji, gdy mają podejrzenia, że doszło do naruszenia cielesności ich podopiecznych; 			

Część: Cyberprzemoc

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Cele Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Cyberprzemoc” :

- ograniczenie i/lub całkowite wyeliminowanie zachowań agresywnych i przemocowych, realizowanych przy użyciu nowej technologii komunikacyjnej na terenie szkoły bądź poza nią.
- uświadomienie młodym uczniom, ich opiekunom oraz nauczycielom czym jest przemoc elektroniczna, jak należy się przed nią chronić, jakie prawa przysługują osobie, która stała się jej ofiarą, gdzie szukać pomocy i wsparcia oraz z jakimi konsekwencjami spotka się osoba dopuszczająca się przemocy elektronicznej.

Mając na uwadze prawidłowy rozwój dzieci, na terenie szkoły podejmowane są różnorodne działania wychowawcze. Współpraca z rodzicami/ opiekunami prawnymi dzieci powinna opierać się na:

- organizowaniu zebrań (tzn. wywiadówki, dni otwarte szkoły),
- prowadzeniu konsultacji indywidualnych z nauczycielem, wychowawcą,
- informowaniu i prowadzeniu spotkań edukacyjnych dla opiekunów dzieci. Spotkania prowadzone przez psychologów, pedagogów, służby policyjne i śledcze,
- wspieraniu rodziców i opiekunów prawnych dzieci.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Przeprowadzenie badań ewaluacyjnych diagnozujących występowanie zjawiska cyberprzemocy wśród społeczności szkolnej.</p> <p>2. Wyciągnięcie wniosków oraz opracowanie działań koniecznych do prowadzenie efektywnego Programu wychowawczo-profilaktycznego.</p>	<p>- przeprowadzenie badań, ewaluacji.</p> <p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenie badania ankietowego wśród nauczycieli, wychowawców, chętnych rodziców/ opiekunów uczniów, dyrekcji szkoły, • Rada Pedagogiczna przy współpracy z Radą Rodziców tworzy propozycję działań wychowawczo-profilaktycznych mających na celu podjęcie działań prewencyjnych, wspierających poprawne relacje uczniowskie oraz rozwijającą świadomość istnienia cyberprzemocy, jej rodzajów, kształtowanie umiejętności radzenie sobie w sytuacjach trudnych oraz świadomość pojawiających się konsekwencji dla sprawcy oraz ofiary takich zachowań; • Stałe monitorowanie przestrzegania regulaminu szkoły oraz analizowanie z przestrzeganiem, których reguł społeczność szkolna ma problem i co jest tego przyczyną. 			Cała społeczność szkolna
<p>1. Współpraca z rodzicami / opiekunami prawnymi uczniów w celu wyeliminowania zachowań przemocowych.</p> <p>2. Opracowanie i upowszechnianie materiałów o zjawisku cyberprzemocy, jego formach, prawnych konsekwencjach popełnienia czynu oraz sposobów</p>	<p>- Materiały edukacyjno-informacyjne, - e-lekcja, - spotkania z wychowawcami, nauczycielami, władzami szkoły, przedstawicielami policji, poradni psychologiczno-pedagogicznej, poradni leczenia uzależnień, psychologiem/ pedagogiem szkolnym.</p>			Rodzice / opiekunowie uczniów

<p>reagowania w przypadku znalezienia się w takiej sytuacji.</p>	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Spotkania rodziców / opiekunów z psychologiem szkolnym, na których przedstawione zostają zagrożenia związane ze zjawiskiem przemocy elektronicznej;• Spotkania rodziców / opiekunów z ekspertami z lokalnej instytucji ds. Przeciwdziałania uzależnieniu od Internetu oraz zjawisku zwanemu fonoholizm;• Wychowawcy i nauczyciele komunikują, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy• Przedstawiciel policji/ wychowawca/ dyrekcja przekazuje rodzicom/ opiekunom dzieci informacje dotyczących skutków prawnych związanych z naruszeniem prawa przez nieletnich i pełnoletnich uczniów szkoły;• Udział w programach dotyczących promocji zdrowego trybu życia organizowanych aktualnie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej lub wprowadzenie w życie podobnej inicjatywy;• Wspólne rozwiązywanie indywidualnych problemów, proponowanie rozwiązań, poradnictwo;
--	---

<p>1. Podnoszenie kompetencji oraz stałe doszkalanie w temacie przemocy elektronicznej.</p> <p>2. Nawiązanie stałej współpracy z policją, lokalnym ośrodkiem uzależnień i ich wspieranie w przypadku pojawienia się cyberprzemocy na terenie szkoły.</p>	<p>- szkolenia, - przygotowanie materiałów informacyjno-edukacyjnym, - spotkania z przedstawicielami policji, psychologami, instytucjami/organizacjami oferującymi wsparcie w przypadku wystąpienia cyberprzemocy.</p>			<p>Nauczyciele i wychowawcy</p>
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nawiązanie współpracy z psychologiem i wspólnie organizowanie zajęć • Podczas spotkania z przedstawicielami policji, nauczyciele dowiadują się jakimi narzędziami i sposobami dysponują służby w związku z odnajdywaniem sprawców przemocy w sieci oraz jakie konsekwencje związane są z poszczególnym zachowaniem; • Poszerzenie wiedzy nauczycieli i wychowawców z tematyki cyberprzemocy • Udział w kampaniach społecznych, projektach i konferencjach – podnoszenie kwalifikacji oraz wymiana pomysłów i spostrzeżeń ze specjalistami oraz kolegami/ koleżankami po fachu; 				
<p>1. Zaangażowanie rodziców / opiekunów do współpracy przy organizacji uroczystości szkolnych i klasowych oraz konkursów tematycznych.</p> <p>2. Promowanie bezpiecznego korzystania z Internetu.</p>	<p>- nawiązanie współpracy rodziców ze szkołą i współorganizowanie wydarzeń, - spotkania z wychowawcami, psychologiem, pedagogiem szkolnym, przedstawicielem policji, - e-lekcje.</p>			<p>Rodzice / opiekunowie uczniów</p>

	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Współorganizacja klasowych i szkolnych konkursów związanych z tematyką bezpiecznego korzystania z Internetu • Lekcja przeprowadzona przez przedstawiciela policji, który zapozna rodziców ze statystykami, objawami oraz sposobami przeciwdziałania cyberprzemocy, jak także zapozna rodziców z konsekwencjami jakie czekają sprawcę zdarzenia; • Nawiązanie stałej współpracy z psychologiem / pedagogiem szkolnym w zakresie poprawnego, efektywnego korzystania z sieci Internetowej oraz prowadzenia działań wpływających na zapewnienie uczniom bezpieczeństwa podczas korzystania z komunikatorów • Zawiązanie grupy rodzicielskiej i opracowanie sposobów szybkiego reagowania w przypadku pojawienia się sytuacji kryzysowych. 			
<p>1. Edukacja medialna mające na celu kształtowanie wysokiego poziomu rozwoju intelektualnego i wiedzy.</p> <p>2. Uświadomienie uczniom znaczenia nowych mediów oraz zagrożeń, jakie są z nim związane.</p>	<p>- udział w uroczystościach, - godzina wychowawcza, wykłady, - godziny wychowawcze, - analiza reklam zamieszczanych w Internecie, TV, gazetach.</p>			<p>Uczniowie</p>
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie uczniów z zaletami i wadami korzystania z nowych mediów. • Zwrócenie uwagi na problematykę zjawiska, związaną przede wszystkim z możliwymi konsekwencjami tego typu działań, zarówno dla ofiary, jak i sprawcy cyberprzemocy; 				
<p>1. Zwiększanie wiedzy uczniów na temat cyberprzemocy, prewencji oraz reagowaniu w przypadku pojawienia się zagrożenia.</p>	<p>- e-lekcje, - spotkanie z specjalistą ds. uzależnień, przedstawicielem policji.</p>			<p>Uczniowie</p>

<p>2. Zapoznanie uczniów i wychowanków z występującymi formami cyberprzemocy oraz skutecznym sposobom przeciwdziałania zjawisku.</p>	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podczas zajęć prowadzonych przez przedstawiciela policji, warto zapoznać uczniów czym jest cyberprzemoc, jakie symptomy i zachowania na nią wskazują, w jaki sposób należy radzić sobie z zaistniałą sytuacją oraz jak bronić przed jej pojawieniem • uświadomienie podopiecznym jakie emocje może wywołać cyberprzemoc u ofiary oraz jakie są jej konsekwencje 			
<p>1. Propagowanie zasad dobrego zachowania w Internecie. 2. Rozwijanie świadomości bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez uczniów. 3. Promowanie wśród uczniów zasad poprawnego zachowania się w świecie wirtualnym.</p>	<p>- spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym, policją, - udział w uroczystościach, - burza mózgow, - e-lekcja, - praca indywidualna i w grupach, - godziny wychowawcze.</p>			<p>Uczniowie</p>
<p>4. Zaangażowanie uczniów w projekty o tematyce przeciwdziałaniu cyberprzemocy oraz uzależnieniu od korzystania z nowych mediów.</p>	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia podczas godziny wychowawczej oraz na informatyce dotyczące bezpiecznego korzystanie z nowych mediów ze szczególnym uwzględnieniem Internetu i telefonu komórkowego; • Informowanie uczniów o konieczności ochrony swoich danych osobowy oraz ewentualnych konsekwencjach wynikających z ich niedopilnowania • Wypracowanie reguł bezpieczne korzystania z Sieci oraz zapoznanie się z zasadami kulturalnego użytkowania Internetu tzw. Netetykiety • Promocja bezpiecznych stron internetowych i oprogramowania zabezpieczającego przed niepożądanymi treściami na szkolnej stronie internetowej; • Zajęcia – z psychologiem/pedagogiem/wychowawcą lub wykształconym w tym kierunku nauczycielem – na temat tolerowania odmienności poglądów, zachowania itp. Oraz przeciwdziałanie zjawisku dyskryminacji; 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Uczenie jakie działania podejmować kiedy staną się ofiarą, świadkiem bądź sprawcą przemocy elektronicznej; • Promowanie zdrowego sposobu spędzania wolnego czasu w gronie rówieśników; • Godzina wychowawcza poświęcona odpowiednim i konstruktywnym formą spędzania wolnego czasu w Internecie.
--	--

<p>1. Zaangażowanie młodych ludzi do aktywnego działania w sytuacji pojawienia się zjawiska cyberprzemocy.</p> <p>2. Udział w kampaniach, wydarzeniach oraz projektach społecznych uświadamiającego powagę zjawiska.</p>	<p>- kampanie społeczne, - skrzynka zaufania.</p> <p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaangażowanie dzieci i młodzieży do udziału w kampanii <i>Młodzi Przeciw Mowie Nienawiści w Internecie</i>. • Zachęcanie uczniów do udziału w innych kampaniach społecznych np. Tych promujących zdrowy i aktywny styl życia; • Umieszczenie na terenie szkoły tzn. Skrzynki zaufania, która pozwala uczniom w anonimowy sposób informować o problemach swoich lub swoich znajomych z klasy czy szkoły. • Szkoła zapewnia osobom poszkodowanym oraz świadkom danego zdarzenia o charakterze przemocowym, pomoc psychologiczną (za zgodną prawnych opiekunów uczniów); • Nauczyciele i wychowawcy klas pracują nad wzmocnieniem relacji oraz stałym budowaniem zaufania pomiędzy młodym człowiekiem, a psychologiem/ pedagogiem szkolnym/ nauczycielem. 			Uczniowie
--	--	--	--	-----------

Część: Środki psychoaktywne

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Cele Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Środki psychoaktywne” :

- skuteczne przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów naszej szkoły, w szczególności charakteryzujących się nieprzestrzeganiem przyjętych dla danego wieku zwyczajowych norm i wymagań, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego oraz jego otoczenia społecznego.

Działalność wychowawcza

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Przeprowadzenie badań ewaluacyjnych diagnozujących występowanie problemu zażywania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież szkolną.</p> <p>2. Sporządzenie pogłębionej analizy sytuacji problemowej.</p> <p>3. Wyciągnięcie wniosków oraz opracowanie działań koniecznych do prowadzenie efektywnego Programu wychowawczo-profilaktycznego.</p>	<p>- prowadzenie badań, ewaluacji.</p> <p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie badania ankietowego wśród nauczycieli, wychowawców, chętnych rodziców/opiekunów uczniów, dyrekcji szkoły, w celu zapoznania się z aktualnym poziomem podatności środowiska bądź aktualnie istniejącym zagrożeniem, • Rada Pedagogiczna przy współpracy z Radą Rodziców tworzy propozycję działań wychowawczo-profilaktycznych mających na celu wypracowanie odpowiednich działań prewencyjnych, wspierających poczucie własnej wartości oraz umiejętność asertywnego wyrażania swojego zdania; • wychowawcy klas dokonuje analizy środowiska lokalnego, domowego oraz szkolnego, w którym przebywają uczniowie, pod kątem styczności lub ewentualnego zażywania substancji psychoaktywnych. 			Cała społeczność szkolna
<p>1. Poszerzenie wiedzy rodziców / opiekunów prawnych, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków</p>	<p>- spotkanie z psychologiem, pedagogiem szkolnym, pracownikami poradni, policją.</p> <p>- e-szkolenie,</p> <p>- nawiązanie współpracy z policją, poradnią ds. przeciwdziałania narkomanii.</p>			Rodzice / opiekunowie uczniów, nauczyciele i wychowawcy

<p>i substancji.</p> <p>2. Dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom / opiekunom prawnym na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji</p> <p>3. Poradnictwo psychoedukacyjne dla rodziców / opiekunów uczniów prowadzone przez szkolnych specjalistów.</p>	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none">• podnoszenie kompetencji nauczycieli i rodziców/ opiekunów uczniów poprzez udział w szkoleniu w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji• spotkania z psychologiem szkolnym i/lub psychologiem z Poradni Leczenia Uzależnień – pogadanki dotyczące rozpoznawania oraz przeciwdziałania uzależnieniom;• organizacja spotkania z ekspertami z poradni ds. przeciwdziałania narkomanii lub policją – spotkania uświadamiające dorosłym zjawiska uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz skutków ich krótkotrwałego i długotrwałego zażywania;• informowanie rodziców podczas zebrań o instytucjach, do których mogą się zgłosić o pomoc w razie wystąpienia problemu;• współpraca z lokalnymi instytucjami przeciwdziałającymi uzależnieniom i narkomanii w kwestii dostarczenia materiałów niezbędnych do posiadania odpowiedniej wiedzy oraz współpraca podczas opracowywania autorskich materiałów informacyjnych;
---	---

<p>1. Pedagogizacja rodziców / opiekunów prawnych na zebraniach w zakresie m.in. przeciwdziałania ryzykownym zachowaniom związanym z używaniem substancji psychoaktywnych.</p>	<p>- spotkania z wychowawcami, - spotkania z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, - organizowanie dyżurów pomocowych, - prelekcje.</p>			<p>Rodzice / opiekunowie uczniów</p>
<p>2. Spotkania rodziców / opiekunów prawnych z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na terenie szkoły.</p>	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawienie rodzicom / opiekunom uczniów czynników zwiększających ryzyko sięgania po środki psychoaktywne; • informowanie rodziców / opiekunów uczniów o instytucjach, do których mogą się zgłosić o pomoc w razie wystąpienia problemu; 			

<p>1. Spotkania z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, policji.</p> <p>2. Informowanie uczniów na temat konsekwencji prawnych związanych z posiadaniem i używaniem nielegalnych środków.</p>	<p>- pogadanki, - prelekcje, - spotkania ze specjalistami.</p>			<p>Uczniowie</p>
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie informującego spotkania dla uczniów o zagrożeniach płynących z przyjmowania środków psychoaktywnych – spotkanie prowadzi psycholog/ pedagog szkolny wraz z wychowawcą; • organizacja prelekcji dotyczącej niebezpieczeństwa związanego z przyjmowaniem środków zastępczych (dopalaczy) – psycholog/ pedagog • informowanie uczniów na godzinach wychowawczych o konsekwencjach prawnych związanych z posiadaniem nielegalnych substancji; 				
<p>1. Organizacja aktywności angażujących uczniów w poznawanie obowiązującego prawa.</p>	<p>- konkursy.</p>			<p>Uczniowie</p>
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konkurs na najlepszą pracę plastyczną przedstawiającą konsekwencje prawne związane z naruszeniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii; • konkurs na najlepszy wytwór poetycki związany z promowaniem zdrowego trybu życia. 				
<p>1. Wdrażanie zewnętrznych programów wspomagających rozwój umiejętności społecznych.</p>	<p>- publikacje, wzory lekcji, - e-lekcja, - współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, lokalnym Wolontariatem.</p>			<p>Uczniowie</p>

	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none">• współpraca z poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w zakresie rozszerzania wykorzystywanych metod rozwoju umiejętności społecznych;• współpraca z lokalnym wolontariatem – celem jest zapoznanie uczniów z ideą wolontariatu, możliwościami i obowiązkami, jakie ze sobą niesie, różnorodnością form wolontariatu PaT, Caritas)			

<p>1. Kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji.</p> <p>2. Rozwijanie umiejętności życiowych u uczniów przez ćwiczenie odpowiednich postaw.</p>	<p>- aktywność fizyczna, - e-lekcje, - pogadanki.</p>			Uczniowie
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • promocja aktywności fizycznej jako metody radzenia sobie ze stresem – zachęcanie uczniów do udziału w proponowanych przez szkołę fakultatywnych zajęciach sportowych, spotkania ze znanymi lokalnie sportowcami, przeprowadzenie wywiadów z osobami ćwiczącymi regularnie, spotkania z osobami prowadzącymi zajęcia tańca, fitness, pracujące na siłowni itp.; • zaproszony lekarz prowadzi pogadankę na temat właściwego odżywiania i jego wpływu na ciało, mózg oraz radzenia sobie ze stresem; • pielęgniarka szkolna/ przygotowany w temacie pedagog prowadzi zajęcia uzupełniające wiedzę uczniów na temat higieny osobistej, wyrabianie wrażliwości estetycznej. 				
<p>1. Kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.</p> <p>2. Rozwijanie w uczniach umiejętności podejmowania autonomicznych decyzji.</p>	<p>- godziny wychowawcze, pogadanki, - dramy, dyskusje, „burze mózgów”, konkursy.</p>			Uczniowie
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udział uczniów w lekcjach z wyświetlanym materiałem dotyczącym niebezpiecznych substancji i sytuacji, które mogą być ryzykowne • prowadzenie zajęć wychowawczych z odgrywaniem scenek z możliwymi sytuacjami stanowiącymi zagrożenie np.: namawianie do zakupu narkotyków, do spożywania alkoholu, do odbywania ryzykownych stosunków seksualnych, do zamieszczania obraźliwych dla kogoś zdjęć z ich podobizną w mediach społecznościowych, itp.; • „burze mózgów” organizowane w klasie w trakcie godziny wychowawczej – uczniowie rozpatrują 				

	<p>problem, notując spostrzeżenia każdego z nich;</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązywanie problemów w grupach – nauczyciel przedstawia uczniom problem, na który znajdują rozwiązanie podzielone na etapy, poszczególne rozwiązania są prezentowane całej klasie; 			
1. Kształtowanie asertywnych postaw wobec niepożądanych zjawisk.	- godziny wychowawcze; - zewnętrzne propozycje programu profilaktycznego (MEN).			Uczniowie
	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> wychowawca/ psycholog szkolny prowadzi lekcję na temat asertywności i właściwego formułowania i obrony swojego lekcje wychowawcze poświęcone sposobom wyrażania skrajnych uczuć w akceptowalny społecznie sposób 			
1. Kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu.	- promowanie wśród uczniów zasad zdrowego żywienia oraz informowanie o korzyściach, które z niego płyną.			Uczniowie
	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> połączone działania na lekcjach przyrody/biologii oraz wychowania fizycznego, uświadamiające uczniom codzienne wymagania kaloryczne organizmu – przygotowanie zbilansowanej diety oraz planu aktywności fizycznej na tydzień; umożliwienie uczniom dostępu do wody pitnej w czasie zajęć edukacyjnych; udział w zawodach biegowych organizowanych w pobliżu placówki, poprzedzony przygotowaniem do startu; 			
	- zaangażowanie uczniów w projekty o tematyce zdrowotnej.			Uczniowie

	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja obchodów Dnia Ziemi; • budowa reprezentacji szkolnej w różne dyscypliny sportowe; • organizacja dodatkowych zajęć wychowania fizycznego z nietypowych dyscyplin sportowych, celem tworzenia możliwość uczniom odnalezienia pasji sportowej. 		
	<p>- promocja zdrowego i aktywnego trybu życia we wsparciu rozpoznawanych sportowców, podróżników itp.</p>		<p>Uczniowie</p>
	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja spotkania z absolwentami szkoły, którzy osiągnęli sukcesy w sporcie; • prelekcje podróżników na temat ich osiągnięć i sposobu w jaki osiągnęli zamierzony cel. 		

Działalność profilaktyczna

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca	Typ profilaktyki
1. Realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców / opiekunów prawnych programów profilaktycznych i promocji zdrowia	- wspieranie uczniów ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym.			Rodzice / opiekunowie prawni, uczniowie	selektywna
	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej; • indywidualne rozmowy z uczniami na temat właściwych postaw wobec niebezpiecznych środków. Zapewnienie uczniowi zaufanego miejsca, do którego może zgłosić się o pomoc; • angażowanie uczniów w kółka zainteresowań, rozwój sprawności fizycznej na dodatkowych zajęciach; • zachęcenie ucznia do zapoznania się z literaturą bliską jego zainteresowaniom. 				
	- pomoc uczniom z rozpoznanymi wczesnymi objawami używania środków psychoaktywnych.			Rodzice / opiekunowie uczniów, uczniowie	wskazująca
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie uczniowi wewnątrzszkolnego indywidualnego opiekuna, który wzbudza zaufanie wśród podopiecznych szkoły; • konsultacja problemu z rodzicami / opiekunami prawnymi ucznia. Przedstawienie możliwych miejsc, 					

	<p>w których mogą szukać pomocy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • angażowanie ucznia w działalność pozalekcyjną; • konsultacje ze specjalistyczną poradnią ds. uzależnień. 				
	- zapewnienie wsparcia rodzinom uczniów, którzy mają problem z używaniem substancji psychoaktywnych.			Rodzice / opiekunowie uczniów, uczniowie	wskazująca
	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej; • zapewnienie możliwości konsultacji z psychologiem szkolnym; • organizacja spotkań rodziców / opiekunów prawnych z uczniem oraz specjalistą z poradni ds. uzależnień. 				
	- zapewnienie dostępności pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom szkoły.			Uczniowie	uniwersalna
	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowanie zaufania do psychologa szkolnego podczas godzin wychowawczych – zapraszanie psychologa na zajęcia, prezentacja interesującego uczniów tematu. 				
1. Przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej	- rozszerzenie oferty pozalekcyjnych zajęć sportowych i kulturalnych.			Uczniowie	uniwersalna

pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej.					
	Propozycje: <ul style="list-style-type: none"> • organizacja zajęć pływackich basenie; • uformowanie szkolnych drużyn w różne dyscypliny sportowe, reprezentujących szkołę na zawodach; • umożliwienie uczniom nauki gry w szachy; • utworzenie kółka teatralnego; • wybór uczniów do udziału w konkursach recytatorskich; • utworzenie kółka turystycznego. 				
	- poszerzanie horyzontów uczniów przez prezentację osiągnięć i sukcesów znanych ludzi.			Uczniowie	uniwersalna
Propozycje: <ul style="list-style-type: none"> • organizacja spotkań z interesującymi ludźmi, podróżnikami. • zachęcanie uczniów do zapoznawania się z literaturą opisującą osiągnięcia polskich podróżników. • przygotowanie przez uczniów prezentacji dotyczącej wybitnych polskich sportowców 					

	- zapoznanie uczniów z obowiązującym prawem dotyczącym przeciwdziałania narkomanii.			Uczniowie	uniwersalna
Propozycje: <ul style="list-style-type: none"> • lekcja wychowawcza informująca o konsekwencjach prawnych posiadania i używania środków psychoaktywnych; • organizacja prelekcji z policją, przedstawiającej obowiązujące prawo i konsekwencje posiadania i używania środków psychoaktywnych. 					
	- umacnianie w uczniach przekonania o wartości zdrowia.			Uczniowie	uniwersalna
Propozycje: <ul style="list-style-type: none"> • umożliwienie uczniom dostępu do wody pitnej w czasie zajęć edukacyjnych; • organizacja konkursu uczniowskiego na najlepszy plakat informujący o zasadach zdrowego odżywiania; • połączone działania na lekcjach biologii oraz wychowania fizycznego, uświadamiające uczniomienne wymagania kaloryczne organizmu – przygotowanie zbilansowanej diety oraz planu aktywności fizycznej na tydzień; • udział w zawodach biegowych organizowanych w pobliżu szkoły, poprzedzony przygotowaniem do startu. 					
1. Doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji	- wdrożenie i opanowanie programów i procedur przez			Nauczyciele i wychowawcy	uniwersalna

szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.	Radę Pedagogiczną.				
	Propozycje: <ul style="list-style-type: none"> doskonalenie kompetencji nauczycieli doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej poprzez udział w szkoleniu. 				
	- angażowanie uczniów w zajęcia pozalekcyjne – zarówno sportowe jak i kulturalne.			Uczniowie	wskazująca
	Propozycje: <ul style="list-style-type: none"> wskazywanie uczniom możliwości rozwoju ich pasji bądź wsparcie w ich odnajdywaniu; sojalizacja ucznia przez pracę w grupie w ramach kółek zainteresowań; zorientowanie ucznia na sukces w danej dziedzinie sportowej; przedstawienie uczniowi działań podejmowanych w ramach kółek zainteresowań – przedstawienie szerokiego wachlarza możliwości. 				
	- angażowanie rodziców / opiekunów prawnych uczniów w profilaktykę antynarkotykową.			Rodzice / opiekunowie uczniów	wskazująca
Propozycje: <ul style="list-style-type: none"> spotkania rodziców / opiekunów prawnych z psychologiem szkolnym, na których przedstawione zostają zagrożenia związane ze stosowaniem środków psychoaktywnych oraz metody walki z uzależnieniem; 					

	• spotkania rodziców / opiekunów prawnych z ekspertami• wskazanie lub udostępnienie rodzicom / opiekunom prawnym literatury, zwiększającej ich kwalifikacje radzenia sobie z zaistniałym problemem.

Część: Prawidłowe relacje rodzinne, a rozbite rodziny, eurosieroctwo, przemoc w rodzinie

Rozbite rodziny, rodziny niepełne

Wprowadzenie

Jednym z rodzajów rodzin dysfunkcyjnych są rodziny niepełne, czyli takie, w której ojciec lub matka samotnie wychowuje dzieci w wyniku różnych sytuacji życiowych.

Może być to związane czynnikami naturalnymi tj. śmierć jednego z rodziców. W takiej sytuacji dzieci przeżywają traumę, często obwiniają zmarłego rodzica o to, że ich porzucił i zmusił do życia bez niego. W pierwszych latach życia dziecka sytuacja straty matki jest bardziej dotkliwą niż w przypadku drugiego rodzica. Wraz z wiekiem to odczucie się zaciera. Strata ojca dla chłopców to sytuacja wyjątkowo trudna, ponieważ zostali pozostawieni oni męskiego wzorca i nie mają się z kim identyfikować. Analogiczna sytuacja występuje na linii dziewczęta-matka. Zdarza się również, że rodzic, który stracił współmałżonka/partnera, pogrążony jest w głębokiej żałobie i nie realizuje zadań rodzicielskich, które na nim spoczywają.

Dodatkowo dzieci często po żałobie bądź w jej trakcie wchodzi w fazę buntu przeciwko rodzicowi, który stara się wejść również w rolę zmarłego rodzica.

Drugim powodem niepełnej rodziny są rozwody. Zwykle są one bardzo szkodliwe dla dzieci niż te, które wiążą się ze śmiercią jednego z rodziców. Spowodowane jest to tym, że zwykle sytuację rozwodową poprzedzają dni bardzo nieprzyjemnej atmosfery w domu – narastające konflikty, wykorzystywanie uczuć dzieci w celu manipulowania nimi i zachęcenia do bycia po ich stronie. Wizerunek rodzica, który był wypracowywany do tej pory, zostaje zachwiany bądź całkowicie zburzony. Dziecko czuje się bezradne i osamotnione w swoich problemach. Młody człowiek będący w stanie przedrozdowodowym swoich rodziców będzie przechodził przez pięć faz, z czego aż 4 wspólne są z rodzinami dysfunkcyjnymi.

1. wypieranie zaistniałej sytuacji – dziecko odrzuca sygnały świadczące o rozpadzie rodziny, cechą charakterystyczną jest również stałe zaprzeczanie;
2. zmiana nastroju, kryzys emocjonalny – dziecko przeżywa silne wahania nastroju, które skierowane są do „sprawców” tej sytuacji, czyli rodziców. Stałe napięcie emocjonalne, samoobwiniania się, poczucie oszukania i odrzucenie jest potęgowane;
3. wołanie o pomoc – dziecko stara się naprawić zaistniałą sytuację, podejmuje próby połączenia rodziców na nowo podejmując się zachowań ryzykownych (np. złe towarzystwo, przyjmowanie używek, ucieczki z domu, absencje w szkole) w celu zwrócenia ich uwagi na siebie;

4. depresja – dziecko zaczyna uciekać od problemów, nasilają się negatywne stany emocjonalne, obserwujemy izolację emocjonalną od otoczenia oraz brak chęci do nawiązywania jakichkolwiek działań;
5. akceptacja rozwodu – adaptowanie się dziecka do nowej sytuacji

Najczęściej dzieci, które czują się emocjonalnie związane z obojgiem rodziców, w trakcie rozwodu i po nim ciągle odreagowują nową dla nich sytuację. Zdarza się, że same są świadkami nagłych, przemocowych zachowań rodziców względem siebie. Często odczuwają lęk ponieważ do końca nie rozumieją czym jest rozwód, jak będzie dalej wyglądało ich życie, co się zmieni.

Konsekwencją rozwodu rodziców dla dzieci w wieku szkolnym (7-14 lat), jest poczucie wstydu, zakłopotania i odrzucenia. Ważną staje się opinia rówieśników, dziecko może się wstydzić przed kolegami rozpadu swojej rodziny. Zdarza się, że rodzic opuszczający rodzinę przestaje kontaktować się ze swoim dzieckiem bądź ten kontakt jest ograniczony. Dzieci zaczynają fantazjować na temat wspólnych weekendów spędzonych w gronie rodzinnym. W ten sposób rekompensują sobie brak rodziny i niwelują poczucie wstydu w momentach, gdy ich rówieśnicy opowiadają sobie o wspólnie spędzonym czasie z rodzicami. Jeśli młody człowiek pozostał z matką, często to ona obwiniana jest o taki stan rzeczy, a każde jej działania mające służyć dobru dziecka jest krytykowane. Sytuacja pogarsza się dodatkowo, gdy matka pozostaje w złych relacjach z byłym mężem. Z drugiej strony dziecko może zacząć bardzo szybko dorastać i stać się bardziej mentalnie dojrzałe w porównaniu do jego rówieśników. Stara się pomagać мамie w czynnościach życia codziennego, silnie doświadczając odpowiedzialności za rodzica. Inne dzieci mogą przejawiać silne objawy depresji.

Z kolei nastolatki (11-17 lat) głównie doświadczają silnych przeżyć, które powodują u nich częstsze reakcje agresywne, napady złości, buntu i niechęci. Bardzo krytycznie oceniają każde zachowanie rodziców. Mogą nastąpić problemy związane z okresem dorastania.

U dzieci w wieku szkolnym, na skutek sytuacji rozwodowej bądź innej sytuacji bardzo ciężkiej emocjonalnie, mogą pojawić się przejściowe problemy z utrzymaniem koncentracji uwagi, które przekładają się na trudności z nauką. Trudno jest im skupić się na zadaniu, gdy doświadczają silnych emocji lęku, wstydu czy złości. Dodatkowo odejście jednego z rodziców, burzy światopogląd młodego człowieka, wywołuje samoobwinianie oraz nasila kłopoty szkolne, które stają się sposobem na zwrócenie uwagi rodziców na siebie. Czasem dzieci reagują w odwrotnym kierunku - zaczynają się nadmiernie starać, w celu przekonania rodziców, że teraz są już dobre i nie będą robić problemów wychowawczych, więc rodzic może wrócić do domu. Dzieci są w stanie wprowadzić w życie bardzo wiele technik, aby zwrócić uwagę rodziców na siebie. Innym zaburzeniem zachowania może być osłabienie odporności fizycznej dziecka. Przeżywany przez niego stres powoduje, że dziecko może mieć kłopoty ze snem czy przyjmowaniem pokarmów. Jego organizm będzie wycieńczony ciągłym stanem gotowości, dlatego podatniejsze jest na każde urazy oraz dolegliwości np. ból brzucha, ból głowy, omdlenia. Warto jednak pamiętać, że takie

zaburzenia zachowania są naturalną reakcją dziecka na rodzinne problemy, towarzyszą one urazowi związanemu z rozwodem. Sytuacja powinna stabilizować się i wracać do normy wraz z zapoznaniem się dziecka z nowym układem i zasadami funkcjonowania w rodzinie.

W sytuacji gdy jednak rodzice spotkają się ze spokojną bądź relatywnie spokojną reakcją dziecka na informacje o rozwodzie, nie należy spodziewać się niczego dobrego. Paradoksalnie większość rodziców zachwycona jest takim obrotem sprawy. Cieszą się, że udało im się pominąć napadów złości i płaczów dziecko, z którymi nie umieliby sobie poradzić. Okazuje się jednak, że takie „wyrzucanie z siebie” negatywnych emocji jest bardzo dobre dla dziecka. Nie ma co się okłamywać – każde dziecko odczuje rozwód rodziców, każde będzie smutne, załamane, zrozpaczone, itp. Jeśli rodzice nie obserwują takiego stanu u dzieci, oznacza to, że magazynują oni destruktywne emocje w swoim ciele. Należy zachęcać ich do uzewnętrznienia tego co czują, nawet jeśli miało być bardzo niekomfortowe dla rodziców. Jeśli dziecko nie robi tego zawczasu, zaczną pojawiać się u niego symptomy zaburzeń somatycznych: bóle głowy, brzucha, kłopoty ze snem, zmiany skórne podobne do atopowego zapalenia skóry, rozstępny itp. Dlatego nie należy lekceważyć stanu relatywnego spokoju – reakcja ujawni się na pewno, kwestia tylko w jaki sposób i w jakim nasileniu.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Stała obserwacja/diagnoza sytuacji rodzinnej, rozwojowej, emocjonalnej uczniów oraz odpowiednie reagowanie w przypadku pojawiających się zmian zachowania.</p> <p>2. Pedagogizacja uczniów w temacie zmian zachodzących w życiu człowieka i ich efektów widocznych w zachowaniu.</p>	<p>- wykłady, warsztaty, - broszury informacyjne, - publikacje.</p> <p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uwzględnienie sytuacji rodzinnej dziecka w jego funkcjonowaniu na terenie szkoły • konsultacje z pedagogiem/psychologiem 			Nauczyciele i wychowawcy
<p>1. Wspieranie uczniów w trudnych rodzinnych sytuacjach.</p>	<p>- wsparcie psychologiczne, - indywidualne spotkania z wychowawcą/ zaufanym nauczycielem/ zaufaną osobą dorosłą.</p> <p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udzielanie wsparcia przez wychowawcę, który zna problem dziecka . • Zapewnienie uczniowi wsparcia psychologiczne. Monitorowanie stanu psychologiczno-emocjonalnego dzieci i młodzieży oraz ich relacji z rówieśnikami oraz wyników edukacyjnych; • Nauczyciele powinni zachęcać uczniów dotkniętych taką sytuacją do większej aktywności w zajęciach fakultatywnych organizowanych przez szkołę (np. Zajęcia sportowe, teatralne, gazetka szkolna, śpiew, zajęcia plastyczne, itp.). Może okazać się, że jest to lepsza forma spędzania wolnego czasu niż przesiadywanie w domu gdzie atmosfera rodzinna nie jest sprzyjająca; 			Uczniowie

	• Wychowawca zdając sobie sprawę z problemów swojego ucznia/uczniów podczas godzin wychowawczych może podejmować działania, które będą wspierać ich poczucie własnej wartości, wyzwalać zainteresowania bądź rozwijać te już posiadane.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Wzrost świadomości rodziny oraz świadomości lokalnej na temat problemu eurosieroctwa.</p> <p>2. Monitorowanie stanu obecnego oraz zmian w przyszłości.</p> <p>3. Dbanie o dobro rodziny oraz swoich uczniów (pomoc dydaktyczna, finansowa, udzielanie wsparcia emocjonalnego, itp.).</p>	<p>- przygotowanie/ zebranie materiałów informujących/ zapewnienie szkolenia z zagadnienia eurosieroctwa,</p> <p>- zapoznanie nauczycieli z przepisami prawa, które obligują ich do działania,</p> <p>- zorganizowanie spotkania informacyjnego z przedstawicielami organizacji i instytucji zaangażowanych w temat oraz z MOPS</p>			<p>Nauczyciele i wychowawcy</p>
<p>4. Utrzymywanie nieprzerwanego kontaktu z rodziną, w której występuje migracja.</p> <p>5. Udzielanie wsparcia osobom potrzebującym.</p>	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Systematyczne monitorowanie tego zjawiska – ankieta do uczniów, indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami/prawnymi opiekunami; • Szkolenie dla nauczycieli z tematyki eurosieroctwa oraz stała aktualizacja wiedzy w tym zakresie; • Świadomość nauczycieli, którzy uczniowie są z grupy ryzyka i monitorowanie postępów w nauce i zachowaniu uczniów; • Zadaniem nauczycieli i wychowawcy dzieci, które są eurosierotami jest poznać wnikliwie swoich podopiecznych, pomagać w napotykanym trudnościach oraz motywować do nauki – pomoc w odrabianiu lekcji, wyrównywanie braków programowych, zachęcanie do udziału w kołach zainteresowań; • współpraca z instytucjami wspierającymi działania rodziny oraz udzielającymi pomocy 			

eurosierotom i ich faktycznym opiekunom;				
<p>1. Pedagogizacja rodziców/ opiekunów uczniów w temacie eurosieroctwa oraz konsekwencji jakie za sobą niesie na psychice dziecka i młodzieży.</p> <p>2. Utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami, którzy sprawują rzeczywistą kontrolę i opiekę nad uczniem.</p>	<p>- materiały informujące – broszury, filmy, książki, kodeksy, - spotkania z psychologiem/ pedagogiem, wychowawcom, przedstawicielami instytucji zajmujących się tematem migracji ekonomicznej.</p>			<p>Rodzice/ opiekunowie faktyczni, opiekunowie prawni uczniów</p>
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pedagogizacja rodziców z zakresu psychologii tego zjawiska na spotkaniach z wychowawcami – uświadamianie opiekunów jaki wpływ na sferę poznawczą, emocjonalną i behawioralną dziecka i młodzieży w wieku szkolnym, ma migracja zarobkowa rodziców; • informowanie rodziców o prawnych aspektach migracji zarobkowej w kontekście prawa rodzinnego, karnego i oświatowego; • utrzymywanie stałego kontaktu z osobami, które sprawują rzeczywistą pieczę nad dzieckiem. 				

<p>1. Zapewnienie potrzebującemu uczniowi stałej opieki psychologicznej.</p>	<p>- stała pomoc psychologiczna, - e-lekcja.</p>			<p>Uczniowie</p>
<p>2. Przekazywanie uczniom umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, stresujących.</p>	<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie dziecku pomocy psychologicznej w przypadku gdy: <ul style="list-style-type: none"> ○ rodzic/rodzice przygotowują się do migracji ekonomicznej – uświadomienie uczniowi jak będzie wyglądała nowa sytuacja, kto będzie sprawował nad nim prawną pieczę oraz wytłumaczenie (wspólnie z rodzicami) czym spowodowana jest migracja (cel: ograniczenie samoobwiniania i poczucia odrzucenia); ○ rodzic/rodzice przebywają za granicą – specjalista powinien sprawować stałą opiekę nad dzieckiem, sprawdzać w jakiej kondycji emocjonalno-poznawczej się znajduje oraz podejmować szybkie kroki zaradcze gdy wystąpią jakieś problemy; ○ znajduje się w sytuacji odbiegającej od normy tj. problemy w nauce, spadek koncentracji, alienowanie się od grupy rówieśniczej, niewytłumaczone absencje, zażywanie substancji niedozwolonych, kontakt z przemocą oraz każda inna sytuacja, która wzbudzi zaniepokojenie nauczyciela; • realizowanie podczas godzin wychowawczych tematów dotyczących konstruktywnych sposobów spędzania czasu wolnego; • zachęcanie uczniów do jak najczęstszej aktywności w zajęciach fakultatywnych organizowanych przez szkołę. 			

<p>1. Stałe kontrolowanie ilości uczniów dotkniętych eurosieroctwem.</p> <p>2. Dbanie o zdrowie psychiczne uczniów dotkniętych eurosieroctwem.</p> <p>3. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi wspierającymi rodziny dotknięte zjawiskiem eurosieroctwa.</p>	<p>- współpraca ze służbami i organizacjami zajmującymi się tematem eurosieroctwa oraz pomocom dla członków rodziny,</p> <p>- stałe pogłębianie swojej wiedzy poprzez udział w seminariach, szkoleniach, kursach,</p> <p>- ciągły kontakt z wychowawcami, podopiecznymi i ich opiekunami rzeczywistymi.</p>			<p>Psycholog i/lub pedagog szkolny</p>
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie ciągłych działań monitorujących sytuację, kontakt z rzeczywistymi opiekunami uczniów oraz działania mające na celu lepsze poznanie podopiecznego; • udzielanie rad rodzicom, prawnym opiekunom i rzeczywistym opiekunom; • informowanie rodziców o prawnych wymogach oraz psychologicznych, poznawczych oraz behawioralnych konsekwencjach takiej sytuacji; • stałe poszerzanie wiedzy na temat eurosieroctwa; • współpraca z instytucjami, organami i organizacjami; 				

Przemoc i agresja w rodzinie dziecka

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz instytucji udzielających pomocy osobom doświadczającym takiego zagrożenia. 2. Zwiększenie świadomości istnienia wielu form pomocy 3. Rozbudzanie poczucia solidarności i braku obojętności na krzywdy ludzkie.	- pogadanki z przedstawicielami służb mundurowych oraz osobami przeszkolonymi do udzielania pomocy osobom zagrożonym lub dotkniętym przemocą domową, - udostępnianie materiałów szkoleniowych (ulotek, broszur, filmów) informujących o problemie.			Rodzice/ opiekunowie i uczniowie
Propozycje: <ul style="list-style-type: none">• program działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców, w szczególności rodzin zagrożonych przemocą:<ul style="list-style-type: none">○ opracowanie oraz posiłkowanie się już gotowymi materiałami informacyjnymi mówiącymi o przyczynach i skutkach przemocy domowej,○ udzielanie informacji o instytucjach udzielających pomocy członkom rodziny przeżywającym sytuacje kryzysowe,○ uświadamianie rodziców i uczniów, jakie działania powinni podjąć oraz gdzie należy poszukiwać pomocy (bezpłatne porady prawne i psychologiczne, adresy najbliższych placówek interwencji kryzysowych, schronisk dla ofiar przemocy domowej, domów samotnych matek z dziećmi, grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej),				

	- zajęcia, godziny wychowawcze, - udział w kampaniach społecznych.		Uczniowie
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zajęć uświadamiających czym jest dobre zachowanie, a czym to nieakceptowane i jakie konsekwencje spotkają sprawcę takiego zachowania; • informowanie o skutkach krótkotrwałych oraz długotrwałych, jakie niesie ze sobą doznawanie przemocy oraz przebywanie w otoczeniu gdzie występuje takie zachowanie; • podczas godziny wychowawczej: <ul style="list-style-type: none"> ○ prowadzenie zajęć uświadamiających – przedstawianie uczniom wymyślonych historii gdzie głównym problemem była przemoc w rodzinie. ○ promowanie hasła „Bezpieczny dom” • prowadzenie stałego anonimowego wsparcia psychologicznego osobom dotkniętym problemami przemocy w rodzinie 			
	- prelekcje, szkolenia, - filmy edukacyjne, - burza mózgów, - kontakt z poradniami, sądami, zakładami opieki zdrowotnej i społecznej oraz instytucjami i organizacjami pełniącymi taką funkcję pomocy.		Nauczyciele i Wychowawcy
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele tworzą przyjazną atmosferę i zachęcają rodziców/opiekunów dzieci do podjęcia współpracy. • ustalenie jasnych zasad i konsekwentne reagowanie w przypadku ich naruszania. 			

	• uświadomienie nauczycieli co może wskazywać na to, że uczeń jest osobą dotkniętą przemocą w rodzinie. Przeprowadzenie zajęć z psychologiem .• zorganizowanie wykładu na temat sposobów udzielania pomocy uczniom dotkniętym przemocą w rodzinie.• monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta. Baczne obserwowanie rodzin swoich wychowanków oraz zgłaszanie wszelkich niepokojących sytuacji do odpowiednich służb.

<p>1. Szerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie w społeczności lokalnej.</p> <p>2. Informowanie uczniów oraz krzewienie w nich poprawnej, aktywnej postawy w przypadku dostrzeżenia symptomów przemocy domowej.</p> <p>3. Wspieranie, uczestniczenie i tworzenie własnych kampanii uświadamiających w temacie istnienia problemu przemocy w rodzinie.</p>	<p>- eventy, - produkcje filmowe, - warsztaty teatralne.</p>			<p>Wszyscy zainteresowani</p>
<p>Propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań mających na celu uwrażliwienie społeczności szkolnej i lokalnej na zjawisko przemocy. Uświadomienie ich jakie działania można prowadzić w sytuacji zaistnienia takiego zjawiska oraz jakie konsekwencje będzie miało niepodejmowanie takich działań; • wspieranie inicjatyw oddolnych oraz włączanie się w współorganizację projektów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 				